

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

ANKARA ÜNİVERSİTESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
ANKARA ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	45

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	41

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Yapısı	2
Tablo 2: İdari Personel Sayıları.....	3
Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu.....	4
Tablo 4: 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri	5
Tablo 5: 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri.....	6
Tablo 6: Bütçe Dışı Kaynaklar	6
Tablo 7: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	7
Tablo 8: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	7
Tablo 9: 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL).....	8
Tablo 10: Mahsup İşlemi Yapılmayan Akreditifler	17
Tablo 11: 140 Hesabında Takip Edilen Alacakların Kayıtlara Alınma Tarihi	39

KISALTMALAR

ISO: International Organization for Standardization (Uluslararası Standartlar Teşkilatı)

KDV: Katma Değer Vergisi

TAGEM: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

T.C.: Türkiye Cumhuriyeti

TEKNOKENT A.Ş.: Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetim Anonim Şirketi

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Ankara Üniversitesi Sosyal ve Ticari Tesisler İşletmesi Sermayesinin Üniversite Bilançosunda Yer Almaması
2. Bilimsel Araştırma Projesi Kapsamındaki Yapım İşinin Varlık Hesaplarında İzlenmemesi
3. Döviz Hesaplarına Kur Değerleme İşlemlerinin Yapılmaması
4. İşlemleri Tamamlanan Akreditiflerin Mahsup İşlemlerinin Yapılmaması
5. Mahkeme Kararıyla Kamulaştırılan Taşınmaz Bedelinin Tahakkuk ve Tahsilinin Yapılmaması
6. Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Değer ve Cins Tashihlerinin Tamamlanmaması
7. Satılan Hurdaların Kayıtlı Değerleri Üzerinden Hesaplardan Çıkarılmaması
8. Sponsorluk Sözleşmesi ile Elde Edilen Gelirin Muhasebe Kaydının Yapılmaması
9. Tahsisi Kaldırılan Taşınmazın Muhasebe Kayıtlarından Çıkarılmaması
10. Taşınırların İlgili Hesaplara Kaydedilmeden Kayıtlardan Düşülmesi
11. Üniversite Bünyesindeki Müzede Bulunan Taşınırların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması
12. Yapım İşİ Kapsamında Hakedişe Dâhil Edilerek Alınan Taşınırların Kayıt İşlemlerinin Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Kamu İhale Mevzuatına Uyulmaması
2. Gayrimenkul Kiralamalarında Tespit Edilen Hususlar
3. Karar İlam Harcı Ödenmesi
4. Yetki ve İmza Devri Yönergesi'nde Tanımlı Olmayan Koordinatör ve Koordinatör Yardımcıları Atanması ve Bunlara İdari Görevler Verilmesi

5. Üniversitenin Gelir Getirici Faaliyet ve İhaleleri İçin Ön Mali Kontrol Yönergesi'ndeki Limitin İhtiyaca Uygun Olarak Belirlenmemesi

6. Kişilerden Alacakların Anapara ve Faiz Ayrımı Yapılmadan Takip Edilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Ankara Üniversitesi de Anayasa'nın yukarıda yer verilen hükmüne istinaden, 13 Haziran 1946'da kabul edilen mülga 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu ile 18 Haziran 1946'da kurulmuş, Üniversitenin teşkilat yapısı, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nun 7'nci maddesi ile yeniden düzenlenmiştir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'dur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat; 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile

diğer ilgili düzenlemelerdir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Ankara Üniversitesinin teşkilat yapısı akademik ve idari birimlerden meydana gelmektedir.

Akademik yapısı; fakülte dekanlıkları, yüksekokul müdürlükleri, enstitü müdürlükleri ile araştırma ve uygulama merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; rektör, rektör yardımcıları, genel sekreter, genel sekreter yardımcıları, iç denetim birimi, koordinatörlük, daire başkanlıkları ve şube müdürlükleri ile Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversitenin akademik karar organı senato olup; üniversite yönetim kurulu ise idari faaliyetlerde rektöre yardımcı olmaktadır.

Ankara Üniversitesi bünyesinde 19 fakülte, 1 yüksekokul, 11 meslek yüksekokulu, 14 enstitü, 4 hastane ile 44 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
<ul style="list-style-type: none">• Rektör• Rektör Yardımcıları• Genel Sekreterlik• Genel Sekreter Yardımcıları• İç Denetim Birimi Başkanlığı• Hukuk Müşavirliği• Koordinatörlükler 14 Koordinatörlük• Daire Başkanlıkları İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı Personel Daire Başkanlığı	<ul style="list-style-type: none">• Fakülteler 19 Fakülte• Enstitüler 14 Enstitü• Hastaneler Cebeci Araştırma ve Uygulama Hastanesi Diş Hekimliği Uygulama Hastanesi İbn-i Sina Araştırma ve Uygulama Hastanesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi• Yüksekokul Yabancı Diller Yüksekokulu• Meslek Yüksekokulları

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı <ul style="list-style-type: none"> • Cebeci Araştırma ve Uygulama Hastanesi • İbn-i Sina Araştırma ve Uygulama Hastanesi • Veteriner Uygulama Merkezi • Ziraat Uygulama Merkezi • Devlet Konservatuarı • Sürekli Eğitim Merkezi • Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü • Basımevi Müdürlüğü • Engelsiz Ankara Üniversitesi Birimi • Bilimsel Metin Destekleme Birimi • Belge Yönetimi Sistemleri Belgelendirme Merkezi • Sınav Yöntemi Merkezi • Ankara Üniversitesi Yayınevi • Teknoloji Geliştirme Bölgesi • Teknoloji Transfer Ofisi • Etik Kurul Başkanlığı 	11 Meslek Yüksekokulu <ul style="list-style-type: none"> • Araştırma ve Uygulama Merkezleri 44 Araştırma ve Uygulama Merkezi

Üniversitede 2021 yıl sonu itibariyle 3.828 akademik ve 7.785 idari olmak üzere toplam toplam 11.613 olup sınıf ve unvanlarına göre dolu ve boş kadro durumunu gösteren tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 2: İdari Personel Sayıları

	Dolu	Boş	Toplam
Genel İdari Hizmetler	1.930	1.412	3.342
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	1.432	1.297	2.729

	Dolu	Boş	Toplam
Teknik Hizmetleri Sınıfı	444	229	673
Avukatlık Hizmetleri	7	7	14
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	440	488	928
Din Hizmetleri Sınıfı	0	4	4
Eğitim-Öğretim Hizmetleri Sınıfı	1	0	1
4/B Sözleşmeli Personel	1.122	439	1.561
Sürekli İşçi	2.386	210	2.596
Geçici İşçi	23	0	23
Toplam	7.785	4.086	11.871

Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Kadroların Doluluk Durumu			İstihdam Şekli
	Dolu	Boş	Toplam	
Profesör	1.127	307	1.434	Tam Zamanlı
Doçent	359	253	612	Tam Zamanlı
Dr. Öğretim Üyesi	287	244	531	Tam Zamanlı
Öğretim Görevlisi	638	157	795	Tam Zamanlı
Araştırma Görevlisi	1.417	464	1.881	Tam Zamanlı
Toplam	3.828	1.425	5.253	

Yukarıdaki tablonun dışında 2547 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesine göre akademik sözleşmeli personel statüsünde görevlendirilen 1 Profesör ile 35'inci maddesi uyarınca geçici kadro tahsisi yapılan 342 araştırma görevlisi bulunmaktadır.

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına

sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe girmektedir.

1.3. Mali Yapı

“Özel Bütçeli İdare” olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun, 5436 sayılı Kanun’un 12’nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Üniversite giderlerini, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak finanse etmektedir.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2021 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmelerinin yer aldığı aşağıdaki tabloda;

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.486.542.000,00 TL ödenek tahsis edildiği, yıl içinde 645.713.742,26 TL ödenek eklendiği, yedek ödenekten aktarmalarla eklenen ödeneğin ise 69.496.000,00 TL olduğu, böylece toplam tahsis edilen ödeneğin 2.201.751.742,26 TL’ye ulaştığı, bu ödeneğin %96,16’sının yani 2.117.164.039,39 TL’sinin kullanıldığı, kullanılmayan 84.587.702,87 TL ödeneğin yılsonunda iptal edildiği, yapılan harcamaların %54,51’inin Personel Giderleri ve SGK Devlet Primi Giderlerinden, % 5,05’inin Mal ve Hizmet Alım Giderlerinden, %30,83’ünün Cari Transferlerden ve %9,60’ının da Sermaye Giderlerinden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 4: 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	939.113.000,00	988.970.547,52	983.772.332,60	99,47	46,47
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	160.193.000,00	170.557.904,10	170.300.870,85	99,85	8,04
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	79.560.000,00	122.453.346,64	106.991.132,00	87,37	5,05
05-Cari Transferler	91.643.000,00	654.986.872,00	652.763.535,24	99,66	30,83
06-Sermaye Giderleri	216.033.000,00	264.783.072,00	203.336.168,70	76,79	9,60
Toplam	1.486.542.000,00	2.201.751.742,26	2.117.164.039,39	96,16	100,0

2021 yılı bütçe başlangıç ödeneği; 1.486.542.000,00 TL olarak tahmin edilmesine karşın bütçe giderleri, bütçe başlangıç ödeneğinin %142,42'si oranında yani 2.117.164.039,39 TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma açısından Üniversitenin 2021 yılı bütçesinde yer alan gelirlerin dağılımı ve yıl sonu gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır;

Tablo 5: 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	41.309.000,00	49.774.132,90	120,49	2,37
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.408.178.000,00	1.983.676.509,00	140,87	94,65
05-Diğer Gelirler	37.055.000,00	62.345.362,00	168,25	2,97
Toplam	1.486.542.000,00	2.095.796.003,90	140,98	100,0

Bütçe gelir tahminininin 1.486.542.000,00 TL olmasına karşılık gerçekleşmenin %140,98 fazlasıyla 2.095.796.003,90 TL'ye ulaştığı, gerçekleşen bu gelirin %94,65'inin Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler, % 2,97'sinin Diğer Gelirler ve %2,37'sinin Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinden oluştuğu görülmektedir.

Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinde, tahmin ve gerçekleşme arasındaki yüksek oranda sapma; Uzaktan Öğretimden Elde Edilen Gelirlerden kaynaklanırken, Diğer Gelirlerde tahmin ve gerçekleşme arasındaki sapma sebebinin Araştırma Projeleri Gelirleri Payı ile Öğrenci Katkı Payı Telafi Gelirleri olduğu anlaşılmıştır.

Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirlerin %99,66'sını Hazine yardımı oluşturmaktadır.

Bunun dışında, Üniversitenin bütçe dışı kaynaklardan sağladığı gelirleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 6: Bütçe Dışı Kaynaklar

Proje Türü	Gelen Tutar	Para Birimi
TÜBİTAK Projeleri	40.869.499,79	TL
TÜBİTAK Projeleri	993.542,93	AVRO
Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Projeleri	931.944,84	TL
Acil ve Afet Yönetimi Başkanlığı Projeleri	742.753,00	TL
TAGEM Projeleri	203.515,91	TL
Avrupa Birliği Projeleri	1.286.908,18	AVRO
Avrupa Birliği Projeleri	14.508,50	USD
Avrupa Birliği Projeleri	13.625,00	GBP

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 7: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) A	2020 Yılı (TL) B	2021 Yılı (TL) C	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	712.051.773,14	799.363.859,70	983.772.332,60	12,26	23,07
SGK Devlet Prim Giderleri	122.451.870,88	138.836.548,88	170.300.870,85	13,38	22,66
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	100.747.634,72	75.715.352,70	106.991.132,00	-24,85	41,31
Cari Transferler	37.542.186,32	41.792.782,93	652.763.535,24	11,32	1.461,90
Sermaye Giderleri	134.028.661,43	127.218.896,79	203.336.168,70	-5,08	59,83
Toplam	1.106.822.126,49	1.182.927.441,00	2.117.164.039,39	6,88	78,98

2021 yılında bütçe giderleri 2020 yılına göre %78,98 artış göstermiştir. Personel Giderleri %23,07, Sermaye Giderleri %59,83, Cari Transferler %1.461,90, Mal ve Hizmet Alım Giderleri %41,31 ve SGK Devlet Primi Giderleri ise %22,66 artış göstermiştir. Cari Transferlerin %97'si Sosyal Güvenlik Kurumuna 5434 sayılı Kanun kapsamında emekli ikramiyeleri karşılığı yapılan ödemelerden oluşmaktadır.

Tablo 8: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) A	2020 Yılı (TL) B	2021 Yılı (TL) C	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	45.880.906,74	47.717.709,78	49.774.132,90	4,00	4,31
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.083.661.953,07	1.130.205.873,24	1.983.676.509,00	4,30	75,51
Diğer Gelirler	59.841.114,38	56.041.971,76	62.345.362,00	-6,35	11,25
Toplam	1.189.383.974,19	1.233.965.554,78	2.095.796.003,90	3,75	69,84
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	965.568,77	1.057.947,65	1.375.670,26	9,57	30,03
Net Toplam	1.188.418.405,42	1.232.907.607,13	2.094.420.333,64	3,74	69,88

2021 yılında bütçe gelirleri 2020 yılına göre net %69,88 artış göstermiştir.

Yukarıda bütçe gelir ve gider tahmin ve gerçekleşmeleri verilen Üniversitenin, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın tahakkuk eden her türlü gelir ve gider raporlandığı Faaliyet Sonuçları Tablosu'nda dönem net faaliyet gelirinin 2.267.426.050,45 TL, dönem faaliyet giderinin 1.632.990.584,57 TL olduğu ve 2021 yılını 634.435.465,88 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı görülmektedir.

Tablo 9: 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Brüt Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, İskonto Toplamı	Net Gelir	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
1.632.990.584,57	2.268.989.165,38	1.563.114,93	2.267.426.050,45	634.435.465,88

Döner Sermaye İşletmesi bütçesi 5018 sayılı Kanun'da tanımlı olmamakla birlikte Üniversite kaynakları arasında yer almaktadır.

Döner Sermaye İşletmesi; 2021 yılını 363.913.301,50 TL net karla tamamlamıştır.

Üniversitenin ortağı olduğu Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.'nin (TEKNOKENT A.Ş.) kuruluş kararı 14.05.2007 tarih ve 6807 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayımlanmıştır. Üniversite, sermayesi 30.000.000,00 TL olan Teknokent A.Ş.'ye 21.120.780,00 TL sermaye ile %70,40 oranında ortaktır.

Üniversite bünyesinde özel bütçeden ayrı olarak yer alan Sosyal ve Ticari Tesisler İşletmesinin 2021 yılı faaliyet gelirleri toplamı 5.434.093,76 TL, faaliyet giderleri toplamı 3.934.476,03 TL'dir. Sosyal Tesis İşletmesi 2021 yılını 1.499.617,73 TL olumlu faaliyet sonucu ile kapatmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Üniversite, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Üniversite bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu

İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Üniversiteye ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde tanımlandığı üzere mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun,

etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

İç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi 5018 sayılı Kanun'un beşinci kısmında 55 ile 67'nci maddeleri arasında belirlenmiştir. Buna göre, kamu idarelerinin mali yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri,
- Muhasebe ve malî hizmetler
- Ön malî kontrol
- İç denetim

Temel unsurları bu olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2021 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilerek desteklenmesinin sağlandığı, organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devrinin sınırlarının açıkça belirlendiği ve yazılı olarak bildirildiği, uygulamadaki eksikliklerin giderilmeye çalışıldığı anlaşılmıştır.

Tüm idari birimlerinin organizasyon şemaları, iş akış süreçleri, personelin görevlerini, yetki ve sorumluluklarını içeren görev tanımları oluşturularak birimlerin web sayfasında yayımlanmıştır.

Üniversite stratejik planı ve bu planın yıllık uygulama dilimi olan performans programı ile faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren önceki yıllar idare faaliyet raporları mevcuttur.

2019-2023 yıllarını kapsayan Stratejik Plan ve 2021 yılı Performans Programı'nda, Üniversitenin misyonu ve vizyonu belirtilmiştir. Bu nedenle personelin tamamının misyon ve vizyonu hakkında bilgi sahibi olduğu kanaatine varılmıştır. Misyonun gerçekleştirilmesini sağlamak üzere idare birimleri ve alt birimlerce yürütülecek görevler yazılı olarak tanımlanmıştır.

2019-2023 yıllarını kapsayan Stratejik Plan Üniversitenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

Yürütülecek program, faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacı, performans hedef ve göstergelerini içeren Performans Programı hazırlanmıştır.

Üniversite bütçesini Stratejik Plan ve Performans Programı'na uygun olarak hazırlamıştır.

Kurumsal risk yönetim çalışmaları kapsamında Risk Değerlendirme Belgesi hazırlanarak görev ve sorumlulukları belirlenen personelin katılımıyla risk tespitleri ve değerlendirmesi yapılmış, risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri oluşturulmuştur. Ancak birim, faaliyet veya iş süreçleri düzeyinde tanımlanan iç kontrol risklerinin belirlenmesine yönelik bir çalışma bulunmamaktadır.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Ön mali kontrol görevini yürütenler, mali karar ve işlemlerin hazırlanması ve uygulanması aşamalarında görevlendirilmemiştir.

Üniversite, görev ve hizmetlerini yerine getirmek için bilgi yönetim sistemlerini kullanmakta, ancak bu sistemler yönetimin ihtiyaç duyduğu bilgi ve raporları üreterek gerekli analizleri yapma hususunda yetersiz kalmaktadır. Bu soruna yönelik olarak yönetimin ihtiyaç duyduğu bilgileri üretebilecek sistemleri tasarlama ve geliştirme çalışmaları sürmektedir. Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde dizayn edilmiştir.

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, İdare Faaliyet Raporlarında gösterilmekte ve duyurulmaktadır. 2021 yılı Faaliyet Raporu süresinde hazırlanarak Kurumun web sitesinde yayımlanmıştır.

İç kontrol sistemi, görevlendirilen İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından değerlendirilerek değerlendirme sonuçları üst yöneticinin onayına sunulmakta ve tespit edilen yetersizlikler kapsamında birimler bilgilendirilmektedir. İdare Faaliyet Raporu'nda yer alan İç Kontrol Güvence Beyanı üst yönetici tarafından, Birim Faaliyet Raporu'nda yer alan İç Kontrol Güvence Beyanı ise harcama yetkilileri tarafından imzalanmış birimlerin web sayfasında yayımlanmıştır.

İç Denetim Birim Başkanlığına ihdas edilen 10 adet iç denetçi kadrosunun 8 adeti doludur. Öncelikli risk alanlar belirlenerek Kurumdaki denetim faaliyetleri yerine getirilmektedir. Ancak 2021 yılında malî yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetiminin yapılması sonucu hazırlanan bir iç denetim raporu bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Üniversitesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Ankara Üniversitesi Sosyal ve Ticari Tesisler İşletmesi Sermayesinin Üniversite Bilançosunda Yer Almaması

Üniversitenin sosyal ve ticari tesisler işletmesinde 5.000.000,00 TL sermaye payı bulunmasına rağmen bu payın mali tabloda izlenmediği görülmüştür.

Ankara Üniversitesi Senatosunun 18.06.2019 tarih ve 4659 sayılı Kararı ile kabul edilen Ankara Üniversitesi İktisadi İşletme Yönergesi'nin;

18'inci maddesinde “Yönetim Kurulunun aksine bir kararı yoksa yılsonunda oluşan dönem net karının % 50'si İktisadi İşletme sermayesine eklenir. Tahsis edilen veya taahhüt edilen sermayeden henüz ödenmemiş kısmın tamamlanması halinde Yönetim Kurulunca sermaye artırımı kararı alınır. Kurumlar Vergisi ödendikten sonra bakiye kar tutarı, SKS Daire Başkanlığının öz geliri olarak Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı hesabına yatırılır.”

Geçici 2'nci maddesinde “Ankara Üniversitesi İktisadi İşletmesinin sermayesi bu yönergenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle 5.000.000 TL olarak belirlenmiştir. İşletmenin ödenmiş sermaye tutarı, tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar, elde edilen dönem sonu kârları yönergenin 19'uncu maddesi kriterlerine göre ödenmemiş sermayeye mahsup edilir. Bağışlar, varsa öncelikle ödenmemiş sermayeye mahsup edilir. Ödenmiş sermaye tutarı, tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra elde edilen bağış ve yardımlar, tahsis edilen sermaye tutarına bakılmaksızın sermayeye eklenir.” düzenlemesi yapılmıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 159'uncu maddesinde 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya aynı olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararlar ile bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için, 165'inci maddesinde ise 247 Sermaye Taahhütleri Hesabının mal ve hizmet üreten kuruluşlar ve döner sermayeli kuruluşlarla ilgili sermaye taahhütlerinin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 160'ıncı maddesinde ise;

“Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nakdi sermaye ve gerekse aynı sermaye şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya aynı sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların, kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir.” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, 5.000.000,00 TL sermaye payının Üniversitenin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ile 247 Sermaye Taahhütleri Hesabında yer alması, diğer taraftan İşletme tarafından bildirilecek sermaye taahhüdü ödemeleri doğrultusunda işlemlerin sürdürülmesi gerekmektedir. Ankara Üniversitesi mali tablosunun incelenmesinde; söz konusu sermaye payının muhasebe kayıtlarında takip edilmediği görülmüştür.

Sermayesine iştirak edilen Ankara Üniversitesi Sosyal ve Ticari Tesisler İşletmesindeki payın muhasebe kayıtlarına alınmaması 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ile 247 Sermaye Taahhütleri Hesabında 5.000.000,00 TL hataya sebep olmuştur.

İdare tarafından bulguda bahsedilen hususla ilgili gerekli muhasebe kayıtlarının yapıldığı ifade edilmiş olmakla birlikte 2022 yılında yapılan bu işlemin 2021 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 2: Bilimsel Araştırma Projesi Kapsamındaki Yapım İşinin Varlık Hesaplarında İzlenmemesi

“Ankara Üniversitesi Kök Hücre, Onkoloji Araştırma ve Uygulamaları Mükemmeliyet Merkezi 1 Etap Kök Hücre Araştırma Laboratuvarı Binası Yapım İşİ” kapsamında imalatları gerçekleştirilen yapım işlerinin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmeden doğrudan giderleştirildiği böylece söz konusu binanın varlık hesaplarında yer almadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğine ilişkin 187'nci maddesinde bu hesabın kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Anılan Yönetmelik'in 188'inci maddesinde ise tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; “Ankara Üniversitesi Kök Hücre, Onkoloji Araştırma ve Uygulamaları Mükemmeliyet Merkezi 1 Etap Kök Hücre Araştırma Laboratuvarı Binası Yapım İşİ” kapsamında imalatları gerçekleştirilen yapım işlerinin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmediği, 630 Giderler Hesabına kaydedilerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür. Dolayısıyla söz konusu yapım işinde yıllar itibariyle yapılan toplam 87.848.593,46 TL harcama (2018 yılından 6.992.270,06 TL, 2019 yılından 22.769.482,09 TL, 2020 yılından 23.149.899,71 TL, 2021 yılından 34.936.941,60 TL) Üniversitenin varlık hesaplarında yer almamaktadır.

Sonuç olarak yapım işine ilişkin harcamaların doğrudan giderleştirilmesi 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında 87.848.593,46 TL eksikliğe sebep olmuştur.

İdarece yapım işleri kapsamında olduğu halde doğrudan giderleştirilerek yapılan harcamaların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alınarak muhasebeleştirildiği ifade edilmiş olmakla birlikte 2022 yılında yapılan bu işlemin 2021 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 3: Döviz Hesaplarına Kur Değerleme İşlemlerinin Yapılmaması

Muhasebe birimi tarafından Döviz Hesabındaki konvertibl dövizlerin, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden değerlemeye tabi tutulmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 26'ncı maddesine göre; döviz hesabı, muhasebe birimi veznelerince tahsil edilen veya muhasebe birimlerinin banka hesaplarına intikal eden konvertibl döviz tutarları ile bunlardan yapılan ödeme, iade ve göndermelerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 28'inci maddesinde ise 105 Döviz Hesabında kayıtlı dövizlerin değerlendirme işlemlerinin hangi hesaplara kaydedileceği açıklanmıştır. Buna göre; konvertibl yabancı paralar mevcudunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucu oluşan kur artışı farkları bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak, kur azalışı farkları ise bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilecektir.

Üniversitenin banka hesabında 23.440,02 Dolar, 907,98 Euro bulunmakta olup yıl sonunda bu döviz miktarlarının Türk Lirası karşılığı 326.717,71 TL olması gerekirken mali tabloda 105 Döviz Hesabının bakiyesinin 182.515,13 TL olduğu görülmüştür.

Banka mevcudunda bulunan yabancı paralara kur değerlendirme işleminin yapılmaması sonucunda 105 Döviz Hesabı 144.202,58 TL eksik raporlanarak mali tablo hatasına neden olunmuştur.

İdare tarafından söz konusu hususla ilgili 105 Döviz Hesabı ile ilgili gerekli kur değerlendirme işleminin yapıldığı ifade edilmiş olmakla birlikte 2022 yılında yapılan bu işlemin 2021 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 4: İşlemleri Tamamlanan Akreditiflerin Mahsup İşlemlerinin Yapılmaması

Yurtdışı satın alımlarının gerçekleştirilmesi amacıyla açılan akreditiflerden bazılarının, 2021 yılı itibarıyla bedelleri ödendiği ve teslim işlemleri yapıldığı halde, muhasebe işlemlerinin tamamlanmamasının mali tablo hatasına neden olduğu tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 108'inci maddesinde; "...Akreditif karşılığı açtırılan kredilerden yapılan mahsuplar bir taraftan bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabı veya varlığa dönüştürülecek bir harcama unsuru ise ilgili varlık hesabına borç; diğer taraftan 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedilir." düzenlemesi yapılmıştır.

Bu düzenlemeye göre; yurtdışından gerçekleştirilen satın almaların tamamlanmasının ardından, alıma ilişkin kanıtlayıcı belgelerin mahsup için muhasebe birimine gönderilmelidir. Muhasebe birimi de kendisine gönderilen mahsup belgelerine dayanarak; ilgili işlemi 164 Akreditifler hesabına alacak, 630 Giderler veya ilgili varlık hesabına borç kaydedecektir. Aynı zamanda bu tutarın, 830 ve 835 bütçe hesaplarına sırasıyla borç ve alacak olarak kaydının yapılması gerekmektedir.

Üniversitede 2021 yılı itibarıyla ilgili yıl ve önceki yıllarda yürütülen projeler kapsamında yapılan satın alımlar için açılmış aşağıda gösterilen akreditiflerden harcama ve satın almalar yapıldığı halde hem çıkış kayıtları ve yapılan alımların hem de kur güncellemelerinin 31.12.2021 tarihi itibarıyla mali tablolara yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 10: Mahsup İşlemi Yapılmayan Akreditifler

Açıldığı Tarih	Tutarı (TL)	Dövizin				TL Karşılığı
		Toplam Akreditif Tutarı	Toplam Ödeme	Kalan	Cinsi	
31.12.2010	1.070.865,00	450.000,00	446.676,36	3.323,64	GBP	60.026,27
03.08.2012	9.566.448,70					
21.05.2014	2.783.328,00	5.319.880,00	5.162.863,30	157.016,70	AVRO	2.373.134,70
28.09.2012	8.984.371,55					
12.12.2014	200.000,00	4.655.459,09	4.490.492,65	164.966,44	AVRO	2.493.286,28
26.08.2015	2.350.000,00					
15.06.2017	65.256,15	16.608,00	-	16.608,00	AVRO	251.011,65
09.11.2017	1.469.941,92	337.699,81	112.951,03	224.748,78	AVRO	3.396.830,59
21.06.2021	125.000,00					
26.06.2019	1.369.413,30	235.000,00	231.503,41	3.496,59	USD	46.689,97
24.11.2020	500.000,00	53.338,96	16.392,53	36.946,43	AVRO	558.404,65
18.12.2020	7.524.205,37	790.000,00	695.296,08	94.703,92	AVRO	1.431.345,58
15.02.2021	800.000,00	82.312,15	-	82.312,15	GBP	1.486.590,35
TOPLAM	36.808.829,99					12.097.320,04
24.03.2021	47.000,00	4.961,62	5.243,28	-281,66	AVRO	-4.256,98

(Not: Tablodaki 24.03.2021 tarihli işlem ek akreditif açılarak kapatılması gerektiğinden toplama dahil edilmemiştir.)

Sarf malzemesi, duran varlık ve hizmet alımlarının tamamlanmasına rağmen 164 Akreditifler Hesabının kapatılmaması; 150 Stoklar Hesabının, 25 Duran Varlık Hesap Grubunun ve 630 Giderler Hesabının kapatılmayan akreditif kadar eksik, 164 Akreditifler Hesabının ise bu tutarlar kadar fazla raporlanmasına neden olmaktadır.

Bununla birlikte söz konusu akreditiflerin kısa vadede kapatılarak alımların zamanında tamamlanmaması halinde, teknik şartnamede özellikleri belirtilen ve teslim alınması kararlaştırılan cihazların teslim veya kesin kabulün yapıldığı tarihte İdarenin ihtiyacını karşılamaması, mevcut cihazlarla entegre olamaması, yazılımların güncel olmaması gibi karşılaşılabilecek muhtemel hususlar, hukuki anlaşmazlıklara sebep olup İdareyi ilave külfet ve zaman kaybına uğratmaktadır.

Akreditif hesabının kısa vadeli kullanılarak mal ve hizmet alımlarının teslimini takiben kapatılması, yapılan alımların ilgili varlık, stok, gider hesabı ile ilişkilendirilerek muhasebe kayıtlarına aktarılması, kur güncellemelerinin akreditif hesabına yansıtılarak takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Mahkeme Kararıyla Kamulaştırılan Taşınmaz Bedelinin Tahakkuk ve Tahsilinin Yapılmaması

Üniversite mülkiyetinde olup Sivas İl Özel İdaresi tarafından Üniversite aleyhine açılan kamulaştırma davası sonucunda, mahkeme kararıyla tespit edilen taşınmaz bedelinin tahakkuk ve tahsil kaydının yapılmadığı görülmüştür.

Sivas İli Gürün İlçesi Yelken Köyü Gökpınar mevkiinde bulunan 101 ada, 183 parsel üzerindeki taşınmazın kamulaştırılmasına ilişkin Sivas İl Özel İdaresi ile Üniversite arasında görülmekte olan dava, Gürün Asliye Hukuk Mahkemesinin 30.09.2020 tarih ve 2019/96 E., 2020/127 K. sayılı Kararının Yargıtayın 17.03.2021 tarih ve 2020/12028 E., 2021/3514 K. sayılı onama Kararı ile sona ermiştir. Buna göre taşınmaz bedeli olarak takdir edilen 441.713,69 TL'nin 04.01.2014 tarihinden 27.04.2016 tarihine kadar işleyen yasal faizi ve 158.765,01 TL'nin 01.04.2014 tarihinden itibaren 17.03.2021 tarihine kadar işleyen yasal faizi ile tahsil edilmesi gerekmektedir.

Davacı İdare hesapladığı 194.843,72 TL faizi banka hesabına yatırmış ve bu tutar 22.09.2021 tarih ve 27591 yevmiye numaralı muhasebe işlem fişiyle gelir kaydedilmiştir. Ancak 31.12.2021 tarihi itibarıyla taşınmaz bedeline tekabül eden 441.713,69 TL'nin tahsilatına ilişkin herhangi bir tahakkuk ve tahsilat kaydına rastlanmamıştır.

Kamulaştırma işlemi sebebiyle varlıklardan çıkarılan 441.713,69 TL'nin tahakkuk kaydının yapılmaması 181 Gelir Tahakkukları Hesabı ile 600 Gelirler Hesabında eksikliğe sebep olmuştur.

İdare tarafından, bulguda bahsi geçen alacak tutarına ilişkin tahakkuk kaydının yapıldığı ve bu tutarın tahsili için gerekli sürecin başlatıldığı ifade edilmiş olmakla birlikte 2022 yılında yapılan bu işlemin 2021 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 6: Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Değer ve Cins Tashiherinin Tamamlanmaması

Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların cins tashihi ve değerlendirme çalışmaları tamamlanamadığından mali tabloların söz konusu varlıklara ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde, kamu kaynağı olarak sayılan taşınmazların, mali saydamlığı ve hesap verilebilirliği sağlayacak şekilde kayıtlara alınması gerekmektedir. Bu itibarla, taşınmazların fiili envanterinin yapılması ve mevzuata uygun olarak belirlenen değerler üzerinden mali tablolarda izlenmesi önem arz etmektedir.

Kamu idarelerince yapılacak envanter çalışmaları, 02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenen kayıt işlemleri çerçevesinde yürütülmektedir.

Anılan Yönetmelik'in 5'inci maddesinde; taşınmazların, maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden kayıtlara alınması gerektiği ifade edilmiştir. Benzer bir düzenlemeye taşınmazların muhasebeleştirilmesine ilişkin çerçevenin çizildiği Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 26'ncı maddesinde de yer verilmiştir. Ancak Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesi ile kamu idarelerine, değer tespitleri ile cins tashihi işlemlerini sonuçlandırıp taşınmazlarını gerçek değeri üzerinden raporlamaları için 31.12.2017 tarihine kadar süre tanınmıştır.

Envanteri tamamlanan ve gerçek değeri tespit edilen taşınmazlar, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 171-176'ncı maddeleri arasında yer alan düzenlemeler uyarınca varlığın cinsine göre 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabına kaydedilerek raporlanacaktır.

Yapılan incelemelerde; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden alınan bilgiler ile Üniversite envanter kayıtlarında yer alan taşınmaz sayısının yaklaşık olarak birbiriyle tutarlı olduğu görülmüştür. Ancak taşınmazların mevcut kullanım şeklinde meydana gelen değişikliklerin dikkate alınmadığı, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde öngörülen cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı, envanter ve muhasebe kayıtlarında mevzuatta öngörülenin aksine fiili durumun değil tapuda kayıtlı durumun esas alındığı görülmüştür.

Ayrıca Üniversite tarafından envanterinde bulunan taşınmazların gerçek değerinin tespitine ilişkin çalışmaların yapılmadığı, dolayısıyla söz konusu varlıkların, mevzuatta öngörüldüğü üzere gerçek değeri ile raporlanmadığı anlaşılmıştır. Denetimlerde her bir taşınmazın muhasebede kayıtlı değerine ilişkin bilgi alınamadığı gibi tablolarda raporlanan tutarın kaynağına ilişkin bilgi de temin edilememiştir. Üniversitenin yeraltı ve yerüstü düzeni niteliğinde taşınmazı mevcut olmasına rağmen ilgili taşınmazlar 251 Yeraltı ve Yerüstü düzenleri hesabında takip edilmemektedir.

Üniversite, taşınmazların cins tashihleri ve envanter kayıtlarını Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden almış olduğu bilgiler doğrultusunda güncellemeye başlamış ancak değerlemeye ilişkin çalışmalara henüz geçilememiştir.

Mali tabloların taşınmazlara ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmasını teminen cins tashihi ve değerlendirme çalışmalarının tamamlanması, bu çalışmalar sonuçlandırılıncaya kadar da muhasebe kayıtlarının fiili durum esas alınarak yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 7: Satılan Hurdaların Kayıtlı Değerleri Üzerinden Hesaplardan Çıkarılmaması

Kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelenler ile kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıklardan Makine ve Kimya Endüstrisi Hurda İşletmesi Müdürlüğüne satılan hurdaların hesaptan çıkarılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 215'inci maddesinde; Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında kayıtlı stok ve varlıklardan satılmak suretiyle elden çıkarılanların, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600 Gelirler Hesabına alacak, satış bedeli 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, ayrılmış olan amortisman tutarları 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Üniversitenin 600 Gelirler Hesabının incelenmesinde 2021 yılında 176.723,50 TL tutarında hurda satış geliri elde ettiği tespit edilmiştir. Satılan hurdanın; kayıtlı değeri üzerinden 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına alacak, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç yazılmak suretiyle kayıtlardan düşülmesi gerekmektedir. Ancak bu kayıtların yapılmaması elden çıkarılan malzemenin fiilen hurdalıkta olduğu, bir başka ifadeyle 2021 yılı bilançosuna da yansıdığı üzere ambarda 89.504.233,83 TL tutarında hurda bulunduğu gibi bir sonuca sebep olmaktadır.

Maddi duran varlıklardan çıkarılıp Makine ve Kimya Endüstrisi Hurda İşletmesi Müdürlüğüne satılan hurdaların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına alacak, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilmemesi kayıtlı değer kadar hataya sebep olmuştur.

İdare tarafından bulguda bahsedilen hususla ilgili olarak gerekli muhasebe işlemlerinin yapılmış olduğu ifade edilmişse de 2022 yılında yapılan bu işlemin 2021 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 8: Sponsorluk Sözleşmesi ile Elde Edilen Gelirin Muhasebe Kaydının Yapılmaması

Üniversitenin kurumsal işlemlerinin de yapıldığı bankayla imzalanan sponsorluk sözleşmesi kapsamında elde edilen kamu kaynağının muhasebe kayıtlarına alınmadığı böylece 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olmadan bu kaynağın kullanıldığı görülmüştür.

Üniversite ile ilgili banka arasında 2020 yılında imzalanan sponsorluk sözleşmesine göre; Ankara Üniversitesi tarafından yapılması planlanan etkinliklerde bankanın amblem ve

logosuna yer verilerek bankanın reklam ve tanıtımının yapılması karşılığında Banka; fatura/makbuz sunulması halinde KDV hariç toplam 3.000.000,00 TL, 2021 yılında imzalanan sponsorluk sözleşmesine göre de KDV hariç toplam 500.000,00 TL kaynak sağlayacak; KDV tutarları da banka tarafından ilgisine ayrıca ödenecektir.

Sponsorluk genel olarak; *“Bir olayı, etkinliği, kişiyi veya kuruluşu mali olarak veya ürün veya hizmetlerin sağlanması yoluyla destekleme eylemidir.”* şeklinde tanımlanmaktadır. Bu anlamda sponsorluk bağış ve reklamdan farklılaşmakla birlikte 5018 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinde alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirler de kamu geliri olarak tanımlandığından mahiyeti ne olursa olsun kamu kurumuna sağlanan parasal imkanlar kamu geliri içerisinde yer almaktadır.

Diğer taraftan aynı Kanun’un 72’nci maddesinde; *“Kanunların veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin öngördüğü şekilde yetkili kılınmamış hiçbir gerçek veya tüzel kişi, kamu adına tahsilat veya ödeme yapamaz.*

Yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılması, kamu hizmeti karşılığında veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanması veya başka adlarla tahsilat veya ödeme yapılması hallerinde; söz konusu tutarlar, yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılanlardan alınarak, ilgisine göre bütçeye gelir kaydedilir veya ilgililerine iade edilmek üzere emanet hesaplarına kaydedilir. Ayrıca, bunlar hakkında ilgili kanunları uyarınca adli ve idari yönden gerekli işlemler yapılır.”

Düzenlemesi yapılmıştır.

Yapılan uygulamada; Banka tarafından karşılanacağı taahhüt edilen tutar, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde Üniversitenin Gelirler Hesabına alınmamış ve yetkisiz kişilerce 4734 sayılı Kanun’da belirtilen ihale usulleri kullanılmadan harcama yapılarak Banka adına faturalandırılmıştır.

Bu kapsamda KDV hariç sponsorluk bedeli olarak 2020 yılındaki 3.000.000,00 TL gelirin 1.913.031,43 TL’si aynı yıl harcanmış olup 1.086.968,57 TL’si 2021 yılına devredilmiştir. Bu tutara 2021 yılı sözleşmesine göre elde edilen 500.000,00 TL ilave edildiğinde 2021 yılında sponsorluk geliri toplamı 1.586.968,57 TL’ye ulaşmıştır. Bu tutarın 489.491,54 TL’si harcanmış olup kalan 1.097.477,03 TL’si 2022 yılına devredilmiştir.

Sponsorluk Sözleşmesi'nin konusu gelirin, muhasebe kaydı yapılmadığından bilançoda 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında 1.097.477,03 TL, faaliyet sonuçları tablosundaki 600 Gelirler Hesabında ise 1.586.968,57 TL fark oluşmuştur.

İdare tarafından ilgili banka ile yapılan sponsorluk sözleşmesine göre öğrenci etkinliklerinin banka tarafından aynı olarak desteklendiği, buna göre sözleşme kapsamındaki etkinliklerin bankaya bildirildiği ve bunlara ilişkin harcamaların banka tarafından yapıldığı ifade edilmiştir. Ayrıca sözleşmeden kalan 156.602,79 TL'nin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına alınarak muhasebeleştirildiği belirtilmiştir. Bu işlemin 2021 yılı mali tablolarına düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Kamu kaynağı olan Sponsorluk Sözleşmesi'nin konusu gelirin takibinin yapılabilmesi ve mali tabloların tam ve doğru bilgi vermesi için 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 600-Gelirler Hesabına muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Tahsisi Kaldırılan Taşınmazın Muhasebe Kayıtlarından Çıkarılmaması

1974 yılında Ankara Üniversitesine tahsis edilip Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Çiftliği olarak kullanılan tarım arazilerinin tahsisinin, resen kaldırmış olmasına karşılık bu işleme ait muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik'in 9'uncu maddesine göre tahsis işlemi; kamu hizmetinin sona ermesi, taşınmazın tahsis amacı dışında kullanılması veya maliki kamu idaresinin izni olmaksızın üçüncü kişilere kullandırılması, taşınmazın en az iki yıl boş bırakılması veya hiç kullanılmaması, taşınmazın tahsis amacının değişmesi, imar plânıyla taşınmazın başka bir amaca ayrılması, Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen tedbirleri alma ve bildirim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi veya tahsis amacının ortadan kalkması (Tahsis işlemi, tahsis amacının ortadan kalkması nedeniyle tahsis yapılan idarenin isteği üzerine de kaldırılabilir.) durumlarında tahsis yapılan kamu idaresinin görüşü alınmaksızın tahsisi yapan kamu idaresinin merkez veya taşra birimlerince resen kaldırılabilir.

Ankara Üniversitesine tahsis edilip Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Çiftliği olarak kullanılan; Ankara İli, Kahramankazan İlçesi, Kışla Mahallesinde bulunan 132 ada 1 parsel numaralı 587.683,70 m² yüzölçümlü, Orhaniye Mahallesi 319 ada 48 parsel

numaralı 200.710,12 m² yüzölçümlü, Orhaniye Mahallesi 320 ada 1 parsel numaralı 4.368,82 m² yüzölçümlü ve Orhaniye Mahallesi 321 ada 1 parsel numaralı 84.706,11 m² yüzölçümlü taşınmazların 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinin (c) bendi uyarınca rezerv yapı alanına dönüştürülmek üzere resen tahsisi kaldırılarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığına (Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü) tahsis edilmiştir.

Bu durumda, tahsisli olarak kullanılan taşınmazlardan tahsis işleminin kaldırılmasına karar verilenlere ilişkin belgelerin muhasebe kayıtlarına alınmak üzere muhasebe birimine verilerek; 500-Net Değer Hesabına (12.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) borç, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, (03.Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) alacak kaydedilecektir.

Ankara Üniversitesine tahsis edilip Veteriner Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Çiftliği olarak kullanılan tarım arazilerinin tahsisinin resen kaldırmış olmasına karşılık 31.12.2021 tarihine kadar bu işleme ait muhasebe kayıtlarının yapılmaması 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabında fazlalığa sebep olmuştur.

İdare tarafından bulguda bahsedilen hususla ilgili gerekli muhasebe işlemlerinin yapıldığı ifade edilmişse de 2022 yılında yapılan bu işlemin 2021 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 10: Taşınırların İlgili Hesaplara Kaydedilmeden Kayıtlardan Düşülmesi

Taşınırın çalınması, kaybedilmesi, kanunsuz veya yersiz harcanması ile kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılamayacak veya tüketilemeyecek hale gelenler ve kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıttan düşülme sebebine göre 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı veya 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına aktarılması gerekirken doğrudan kayıtlardan çıkarıldığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 178, 180 ve 182'nci maddelerine istinaden;

- Yıkılma, eskime ve ekonomik ömrünü tamamlama gibi nedenlerle tesis, makine ve cihaz olma vasfı ortadan kalkan tesis, makine ve cihazlar, kazaya uğrama, eskime veya ekonomik ömrünü tamamlama gibi nedenlerle taşıt olma vasfı ortadan kalkan taşıtlar ile eskime veya ekonomik ömrünü tamamlama gibi nedenlerle demirbaş olma vasfı ortadan kalkan demirbaşların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaplara alacak, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve

Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç; bu varlıklar için ayrılmış olan amortisman tutarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç kaydedilmesi,

- Görevliler tarafından kişisel kusurları nedeniyle tamamen hasara uğratılan tesis, makine ve cihazlar, taşıtlar ve demirbaşların kayıtlı değerleri üzerinden bir taraftan bu hesaplara alacak, ayrılmış olan amortisman tutarlarının 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına, kalanı 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan gerçeğe uygun değeri üzerinden 600 Gelirler Hesabına alacak, 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına borç kaydedilmesi,

Gerekmetedir.

Üniversite faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan maddi duran varlıklara ilişkin işlemlerin incelenmesinde toplam 1.785.935,61 TL kayıtlı değeri olan maddi duran varlığın doğrudan kayıtlardan çıkarıldığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından bulguda bahsedilen hususun sistemsal bir hatadan kaynaklandığı, bunun çözümü için Hazine ve Maliye Bakanlığı ile görüşüldüğü ve sürecin devam ettiği ifade edilmiştir.

Maddi duran varlıkların kayıtlardan düşülme sebebiyle, ilgisine göre 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı veya 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına aktarılmadan doğrudan kayıtlardan çıkarılması mali tablolarda hataya sebep olmuştur.

BULGU 11: Üniversite Bünyesindeki Müzede Bulunan Taşınırların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Oyuncak Müzesi'nde tarihi ve sanat değeri bulunan taşınırların muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 12'nci maddesinde, kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu ve bu kayıtların harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulacağı ifade edilmiştir. Bu sebeple edinme şekline bakılmaksızın kamu idarelerince kullanılmak üzere teslim alınan taşınırların giriş kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

Bununla birlikte, her bir kaydın belgeye dayanması şart olduğundan müze ve kütüphanelerdeki eserlerin kaydı için Yönetmelik'teki 5/A örnek numaralı Taşınır İşlem Fişi

kullanılmalıdır. Aynı Yönetmelik'in 9'uncu maddesinde de, müzelerde sergilenen veya sergilenmek üzere muhafaza altında bulundurulan taşınırlar için Müze Defteri tutulması gerektiğinden bahsedilmiştir.

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Oyuncak Müzesi'nde tarihi ve sanat değeri taşıyan oyunculardan sergilenen ve sergilenmek üzere muhafaza altında bulundurulanların hem taşınır kayıtlarına hem de muhasebe kayıtlarına alınmadığı tespit edilmiştir.

Taşınırların tam ve doğru bir şekilde raporlanması, envanter ve diğer işlemlerin tamamlanarak taşınır ve muhasebe kayıtlarına aktarılmasına bağlıdır. Bu nedenle taşınır işlemlerinin ve kaydının Taşınır Mal Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan düzenlemeler çerçevesinde muhasebeleştirilmelidir.

İdare tarafından bulguda bahsedilen hususla ilgili, gerekli kayıt işlemlerinin yapıldığı ifade edilmişse de 2022 yılında yapılan bu işlemin 2021 yılı mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 12: Yapım İşi Kapsamında Hakedişe Dâhil Edilerek Alınan Taşınırların Kayıt İşlemlerinin Yapılmaması

Üniversite tarafından yapım işleri kapsamında hakedişlere dahil edilerek alınan ancak binanın bütünleyici unsurlarından olmayan dayanıklı taşınırların kayıt işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 170'inci maddesinde; maddi duran varlıklar hakkında Taşınır Mal Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre işlem yapılacağı ve edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedeli ile hesaplara alınacağı ifade edilmiştir.

Anılan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 12'nci maddesinde; kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu belirtilmiş ve her bir kaydın belgeye dayanması şart koşulmuştur. Aynı Yönetmelik'in 13'üncü maddesinde de taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş kaydının yapılması gerektiği düzenlenmiştir.

Kamu idarelerince satın alma suretiyle edinilen binalarla birlikte teslim alınan ancak binanın bütünleyici unsurlarından olmayan taşınır kapsamındaki tesisler ile diğer büro makine ve malzemelerinin, varsa belgesinde gösterilen bedeli, böyle bir belge yoksa komisyonca tespit

edilen gerçeğe uygun değeri üzerinden envanter işlem seçeneğiyle taşınır kayıtlarına alınması gerektiği ise Yönetmelik'in 15'inci maddesinde ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince; yapım işleri kapsamında hakedişlere dâhil olarak elde edilen ancak binanın bütünleyici unsurlarından olmayan taşınır kapsamındaki tesisler ile diğer büro makine ve malzemeleri, varsa hakedişlerde gösterilen bedeli üzerinden, bedelleri tespit edilemiyorsa değer tespit komisyonunca tespit edilen gerçeğe uygun değeri üzerinden ilgili taşınır kayıtlarına alınmalıdır.

Örnek olarak, "Ankara Üniversitesi Dijital Eğitim İçeriği Geliştirme Stüdyosu Yapım İş'i" kapsamında temin edilen klima taşınır kayıtlarına alınmamıştır.

Üniversite tarafından yapım işleri kapsamında hakedişlere dahil olarak alınan dayanıklı taşınırların kayıt işlemlerinin yapılmaması bilançoda ilgili varlık hesaplarının gerçeği yansıtmasına sebep olmuştur.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Kamu İhale Mevzuatına Uyulmaması

Ankara Üniversitesine bağlı birimlerin doğrudan teminle yaptıkları aşağıda gösterilen alımlarda Kamu İhale Kanunu'na uymadıkları görülmüştür.

1) Yapım İşinin Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi

Üniversite tarafından yapılan ve birbirinin devamı niteliğinde olan Ankara Üniversitesi Dijital Eğitim İçeriği Geliştirme Stüdyosu Yapım İş'i ile Ankara Üniversitesi Video İçerik Üretim ve Yayın Stüdyosu Dekor Uygulaması Yapılması İşinin kısımlara bölmek suretiyle doğrudan teminle gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde, bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu ve diğer ihale usullerinin Kanun'da belirtilen özel hallerde

kullanılabileceği hüküm altına alınmış, idarelerin yapılacak ihalelerde rekabet ve saydamlığın sağlanmasından sorumlu olduğu vurgulanmış ve eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara ayıramayacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin (d) fıkrasında büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin 121.405,00 TL'yi, diğer idarelerin 40.443,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlarının ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22.5.1.2 numaralı maddesinde ise;

"...4734 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir."

Denilmek suretiyle aynı nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünerek yapılmasının 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiği ifade edilmiştir.

31.08.2021 tarihinde başlanan Ankara Üniversitesi Dijital Eğitim İçeriği Geliştirme Stüdyosu Yapım İşi 06.09.2021 tarihinde bitmiş olup işin bedeli 115.000,00 TL'dir. Bu işin devamı niteliğinde olan ve 08.09.2021 tarihinde başlayıp 14.09.2021 tarihinde biten Ankara Üniversitesi Video İçerik Üretim ve Yayın Stüdyosu Dekor Uygulaması Yapılması İşinin bedeli ise 105.550,00 TL'dir. Bununla birlikte her iki iş de aynı yüklenici firma tarafından yapılmıştır.

2) Üniversiteye bağlı birimler tarafından; doğrudan teminle alımı yapılacak malın teslimi, hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın İdare lehine ve öngörülen ihtiyaçları karşılayacak şekilde bir sözleşmeye bağlanarak yapılması gerektiği önceki yıllarda bulgu konusu yapıldığından sözleşme imzalanması hususuna dikkat edildiği görülmüştür.

Ancak yapılacak işler listesi, teknik şartname veya proje üzerinden piyasa fiyat araştırması yapılarak teklif alınan alımlarda gerek teklif aşamasında gerekse sözleşme aşamasında firmalara bu belgeler imzalatılmamaktadır. Teklif sahiplerinin aynı işe teklif vermelerinde ve işi yapacak yüklenicilerin taahhüt altına girdikleri iş miktarlarında belirsizlik bulunmamalıdır.

2.1) Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı tarafından doğrudan teminle satın alınan “10.000 Adet Kumanya” ile “Tıp Fakültesi Öğrencileri İçin 4500 Adet/öğün Yemek Hizmeti” alımlarında gerek teklif sahiplerinin gerekse yüklenicilerin teknik şartnamede imzaları bulunmamaktadır. Bu durumda firmalardan teknik şartları belirli olmayan bir alım için teklif alınmış olmakta ve hizmet satın alınmaktadır.

2.2) Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığınca 2021 yılında doğrudan teminle yapılan onarım işlerinde yapılacak işler listesi, teknik şartname ve projelerin yüklenici tarafından imzalanmadığı görülmüştür. Uygulama genel olduğundan örnek uygulamalara yer verilmemiştir.

2.3) Cumhuriyet Kız Öğrenci Yurdu Tadilat işinin mahal listesinde; “Çatı genelinde kırılan kiremitler yenisi ile değiştirilecektir.” denilmiştir. Çatıda 10 mu, 100 mü, 1000 mi kırık kiremit olmasına göre fiyatın değişeceği göz önüne alınarak yuvarlak ifadelerden kaçınılmalıdır.

2.4) Veterinerlik Fakültesi Yemekhanesi tadilatı işi mahal listesinde; “Bulaşık bölümünde bulunan yemek servis penceresi çerçevesinde ve yan duvarlarda 20*25 ebatlı kırık seramiklerin sökülmesi, sıva tamiratları sonrasında aynı ebatta seramik ile kaplanması ve derzinin verilmesi, bulaşık yıkama alanında kırık zemin kaplamalarının sökülerek yerine aynı ebatlı seramikler ile kaplanarak derzlerinin verilmesi.” işlerine yer verilmiştir. Bu işler kapsamında seramik ve zemin kaplamalarından kaç tanesinin kırık olduğu bilinmeden teklif alınması yapılacak işin yerinde görülmeden mahal listesi hazırlandığını göstermektedir.

2.5) Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığınca 2021 yılında doğrudan teminle yapılan “... ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi, ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemleri, Uygulama, Danışmanlık, İç Denetim, Eğitim, Ara Denetim ve Yeniden Belgelendirme Hizmet Alım İşini”nin teknik şartnamesinde “Yüklenici firma/kuruluş tarafından yapılacak denetim tarihleri, denetim gerçekleştirilmeden önce İdaremiz yetkilileri ile görüşülerek belirlenecektir. İdaremiz

yetkilileri tarafından teyit edilen denetim tarihi sonrasında detaylı denetim programı, denetimden 10 iş günü önce idaremize gönderilecektir.” düzenlemesi bulunmaktadır. Söz konusu işin sözleşmesi 14.12.2021 tarihinde imzalanmış, aynı gün işe başlanmış ve 22.12.2021 tarihinde tamamlanmıştır. Bu durumda 10 günlük sürenin uygulanmadığı görülmektedir. Dosyasında da denetim programına ilişkin herhangi bir belge görülmemiştir.

3) Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığınca 2021 yılında doğrudan teminle yapılan onarım işlerinde yapılacak işler listesinde yer alan bazı imalatların değiştirildiği ancak bu değişikliğin sözleşme bedeline etkisinin hesaplanmadığı görülmüştür.

Örnek olarak; “Ziraat Fakültesi Fermantasyon Binası Mantar Üretim Alanı Tadilatı Yapılması İşİ”nde yapılacak işler listesinde yer alıp buna göre teklif alınan 15.400.1003 pozundaki mermer agregalı terrazo karo ile iç mekan döşeme kaplaması yapılması imalatı sonradan uygun görülmeyle değiştirilmiş ancak bu değişim sonucunda yapılan kaplamanın sözleşme fiyatı üzerindeki etkisi hesaplanmadan ödeme yapılmıştır.

İdare tarafından, bulguda bahsedilen hususlarla ilgili gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Ankara Üniversitesine bağlı birimlerin doğrudan teminle yaptıkları alımlarda Kamu İhale Kanunu ve ikincil mevzuata uymaları gerekmektedir.

BULGU 2: Gayrimenkul Kiralamalarında Tespit Edilen Hususlar

Ankara Üniversitesinin 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunda; Üniversite tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu çerçevesinde yapılan gayrimenkul kiralamalarında kişi ve kurumlara özel, rekabeti engelleyici düzenlemelerin yapıldığı, elde edilen kira gelirlerinden bir kısmının gelir hesaplarında yer almadığı ve tahsilat işlemlerinin aksatıldığı görüldüğünden, Gayrimenkul kiralamalarında rekabeti engelleyici düzenlemelerin sonlandırılması, elde edilen kira gelirlerinin tamamının gelir hesaplarında yer alması, kiralama ihalelerinin 2886 sayılı Kanun’un 35/a maddesine uygun olarak yapılması, bu hususlara uymayan ve uyulmasını engelleyen personel hakkında Rektörlükçe inceleme/soruşturma açılması gerektiği ifade edilmiştir.

1-) Anılan raporda ihale mevzuatına aykırılıklara ayrıntılı olarak yer verilen “150 Araç Kapasiteli Cebeci Araştırma ve Uygulama Hastanesi Açık Otopark Yerinin Kiralanması” işinin sözleşmesi 21.07.2020 tarihinde bitmiştir. Otoparkın kira süresinin bitiminden sonra yeni

kiracıya yer tesliminin zamanında yapılabilmesi için sözleşme bitiminden önce kiralama süreçlerinin başlatılması gerekmektedir.

Üniversite yönetimi 31.12.2021 tarihine kadar Cebeci Araştırma ve Uygulama Hastanesi Açık Otopark Yerinin kiralınması ihalesine çıkmamıştır.

Diğer taraftan Ankara Üniversitesi Yönetim Kurulunun 30.03.2020 tarih ve 33058 sayılı kararına göre; yeni tip corona virüsü ile mücadele kapsamında Üniversite ile taşınmaz kira sözleşmesi imzalayan büfe, kantin, kafeterya, çay ocağı gibi taşınmaz kiracılarının talep etmesi halinde 16.03.2020 tarihinden itibaren okulların kapalı olduğu süre boyunca tam olarak faaliyet göstermeyen yerlere ait kira bedellerinin alınmamasına, kira dönemleri itibarıyla var ise faaliyet göstermediği süreye isabet eden kısımlarının kira bedelinden indirilmesine veya iade edilmesine veya mahsup yapılmasına karar verilmiştir. Bu karara istinaden; 2020 ve 2021 yıllarında Cebeci Araştırma ve Uygulama Hastanesine ücretle giren araç sayısında azalma olduğuna ilişkin somut bir tespit yapılmadığı halde sözleşmenin bittiği 21.07.2020 tarihinden 31.12.2021 tarihine kadar kiracıdan ücret alınmamış ve yeni ihale sonucunda oluşacak kira bedeli üzerinden ecrimisil alınmasına karar verilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinde ; *“Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları, özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir.*

...

Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır.

İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.” düzenlemesi bulunmaktadır.

Bu düzenlemeye göre; idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit ve takdir edilecek ecrimisilin istenmesi gerekmektedir.

2-) 24606 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile Üniversitenin mülkiyetinde bulunan 1179,

544, 545 ve 542 parsel No.lu taşınmazların toplam 30.000 metrekarelik kısmı üzerinde öğrencilerin konaklama sorunlarını çözmek için minimum 1000 yatak kapasiteli öğrenci yurdu ile öğrencilerin barınma sırasındaki ortak gereksinimlerini karşılamaya yönelik sosyal, kültürel ve ticari alanların yapımı, işletilmesi ve sözleşme süresi sonunda Üniversite Rektörlüğüne devrine yönelik kiralamada; İrtifak hakkı sahibi 14.08.2017 tarihinde tamamladığı yurt binasını 31.10.2017 tarihinde kira sözleşmesi ile T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne kiralamıştır. 15 yıllık olan bu sözleşmenin aylık kira bedeli stopaj dahil KDV hariç aylık peşin 744.110,00 TL'dir. Bu kiralamaya esas ihale dokümanı ile yükleniciyle imzalanan sözleşmenin uygulanmasında ortaya çıkan çelişki ve sorunlar 2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunda ayrıntılı olarak yer almıştır.

2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da yüklenicinin 31.12.2020 tarihi itibarıyla; 2019 ve 2020 yıllarında ödemesi gereken irtifak hakkı bedelleri ile 2020 yılında ödemesi gereken 2019 yılı hasılat payını ödemediği ifade edilmiştir.

2021 yılında yapılan incelemelerde de irtifak hakkı sahibi firmanın 2020 ve 2021 yıllarında taahhüt ettiği hiçbir ödemeyi yapmadığı anlaşılmıştır. İrtifak hakkı sahibi yurt binasını 31.10.2017 tarihinde T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne kira sözleşmesi ile 15 yıllığına kiralamıştır. Pandemi döneminde de adı geçen İdare aylık kira bedelini ödemeyi sürdürmüştür. Haliyle irtifak hakkı sahibinin 2020 ve 2021 yıllarında gelir kaybı olmamıştır.

İrtifak hakkı sahibiyle imzalanan sözleşmenin 10.3 maddesinde “...*İrtifak hakkı bedelinin veya hasılat paylarının iki yıl üst üste vadesinden itibaren 30 gün içinde yatırılmaması halinde irtifak hakkı iptal ve tapudan terkin edilir.*” düzenlemesi yapılmıştır.

2020 yılında Üniversite tarafından başlatılan icra takibinde, yıllık kira artış bedelinin hatalı hesaplanması sonucunda dava idarenin aleyhine sonuçlanmıştır. Bunun üzerine Üniversite kiracı aleyhine alacak davası açmıştır.

Denetim yılı itibarıyla irtifak hakkı sahibi 2020 ve 2021 yıllarında taahhüt ettiği hiçbir ödemeyi yapmadığından sözleşmenin feshi şartları oluşmuştur.

Yukarıda ifade edilen Sayıştay Denetim Raporlarının gereği olarak; gayrimenkul kiralalarında rekabeti engelleyici düzenlemelerin sonlandırılması, ecrimisil uygulamasının 2886 sayılı Kanun'a göre yapılarak hesaplanan bedelin geciktirilmeden tahsili, sözleşmesine aykırı davranan irtifak hakkı sahibiyle imzalanan sözleşmenin feshedilmesi, kiralama

ihalelerinin Kanun'un 35/a maddesine uygun olarak yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Karar İlam Harcı Ödenmesi

Ankara Üniversitesinin taraf olduğu davalarda karar ilam harcı ödendiği görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 56'ncı maddesinin (b) bendinde Üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitülerinin; genel bütçeye dahil kamu kurum ve kuruluşlarına tanınan mali muafiyetler, istisnalar ve diğer mali kolaylıklardan aynen yararlanacakları, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun harçtan müstesnaları düzenleyen 13'üncü maddenin (j) bendinde ise Genel Bütçeye dahil idarelerin bu Kanun'un 1 ve 3 sayılı tarifelerine giren bütün işlemlerinden muaf olduklarına yönelik düzenleme yapılmış olup ilam harçları da 1 sayılı tarifenin A.3 bölümünde yer almaktadır.

Buna göre Üniversiteler 1 ve 3 numaralı Cetvellerde yer alan harçlarla birlikte karar ilam harcından da muaftır.

Hal böyleyken Ankara Veraset ve Harçlar Vergi Dairesi Müdürlüğü Üniversitenin taraf olduğu davalar sebebiyle düzenlenen ilamlardan üstelik gecikme cezalarıyla birlikte karar ilam harcı tahsil etmektedir.

İdare tarafından bazı mahkemelerce hatalı olarak Üniversite aleyhine yargı harçlarının ödenmesine hükmedildiği, söz konusu hükümlere karşı kanun yoluna gidildiği ve yüksek yargı mercilerince bu itirazların çoğu zaman kabul edildiği ve söz konusu kararların bozulduğu veya bölge mahkemelerince harç konusunda verilen hükümlerin kaldırıldığı ifade edilmiştir

Ankara Üniversitesinin taraf olduğu davalarda karar ilam harcı ödememesi gerekir.

BULGU 4: Yetki ve İmza Devri Yönergesi'nde Tanımlı Olmayan Koordinatör ve Koordinatör Yardımcıları Atanması ve Bunlara İdari Görevler Verilmesi

Üniversitenin geçmiş yıllar Sayıştay Denetim Raporlarında; idari teşkilat şemasında, Rektöre bağlı olarak Genel Sekreter ve Daire Başkanlıklarının üzerinde, Daire Başkanlıkları tarafından yürütülmesi esas olan idari görevleri gerçekleştirmek üzere, koordinatörlük birimlerinin oluşturularak öğretim üyelerinin görevlendirilmesi hususu bulgu konusu yapılmıştır.

Bulgularda; “2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ’nun 51 ’inci maddesinde Üniversitenin Yönetim Örgütleri,

“Madde 51–a. Yükseköğretim üst kuruluşlarında başkana, üniversitelerde rektöre bağlı, merkez yönetim örgütünün başında bir genel sekreter ve hizmetlerin gerekli kıldığı daire başkanları, müdürler, danışmanlar, hukuk müşavirleri, uzmanlar ile büro ve iç hizmet görevlerini yapmak üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlar ve diğer görevliler bulunur.

Daire başkanlıkları ve müdürlükler üst kuruluşlarda kurulların, üniversitelerde yönetim kurulunun kararı ile genel hükümlere göre kurulur...” denilmek suretiyle tanımlanmıştır.

Görüleceği üzere Üniversitelerin hiyerarşik yapılanması Rektöre bağlı olmak üzere,

- Genel Sekreter,
- Daire Başkanlıkları,
- Müdürler,
- Danışmanlar,
- Hukuk Müşavirleri,
- Uzmanlar,
- Memurlar,
- Diğer Görevliler, olarak belirlenmiştir.

Ayrıca, adı geçen madde hükmü uyarınca Daire Başkanlıkları ve Müdürlükler, üniversitelerde Yönetim Kurulu kararı ile genel hükümlere göre kurulabilirler. Bu hükümler çerçevesinde Ankara Üniversitesinde;

- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı,
- Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı,
- Personel Daire Başkanlığı,
- Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı,

- *Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı,*
- *Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı,*
- *Bilgi İşlem Daire Başkanlığı,*
- *İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı,*
- *Hukuk Müşavirliği,*
- *Basımevi Müdürlüğü,*
- *Döner Sermaye Müdürlüğü, olmak üzere 10 adet Daire Başkanlığı ve Döner Sermaye birimi oluşturulmuştur.*

Üniversitelerde Daire Başkanlıklarının oluşturulması için Yönetim Kurulu kararı alınması gerekmektedir. Ancak, Ankara Üniversitesinde daire başkanlığı gibi çalışan koordinatörlerin atamaları sadece Rektör imzası ile gerçekleştirilmiştir.

Rektör'e bağlı olarak çalışan 24 koordinatör ve 2 koordinatör yardımcısının görev tanımlarına bakıldığında ise, Daire başkanlıklarının görev tanımları ile örtüştüğü ve bu kapsamda yetki kargaşası yaratma ihtimalinin büyük olduğu gözlemlenmektedir.

Hukuk ve Mevzuat İşleri, Bilgi Hizmetleri, Güvenlik Hizmetleri gibi konularda görev yapmak üzere koordinatör ataması yapılmış olup, esasında anılan görevler ilgili daire başkanlıklarının görev alanına girmektedir. Ayrıca 3 öğretim üyesinin de "Genel Destek Koordinatörü" gibi yetki alanı sınırlandırılmamış bir unvan ile görevlendirildikleri tespit edilmiştir.

Üniversitenin tüzel kişiliğini temsil eden Rektör'ün görev ve sorumluluklarını belirleyen 2547 sayılı Kanunun 13/b-4 maddesindeki;

"...

(4) Gerekli gördüğü hallerde üniversiteyi oluşturan kuruluş ve birimlerde görevli öğretim elemanlarının ve diğer personelin görev yerlerini değiştirmek veya bunlara yeni görevler vermek," yetkisi, ancak Kanunda belirlenen teşkilatlanma çerçevesinde kullanılması gereken bir yetki olup, bu hükme dayanılarak Koordinatörlükler kurulması, görevlendirme yapılması ve imza yetkisi verilmesi, yukarıda sözü edilen görev ve sorumlulukların aşılması olarak değerlendirilmektedir." denilmiştir.

Ankara Üniversitesi Senatosunun 28.12.2016 tarih ve 3801 sayılı Kararıyla kabul edilen Ankara Üniversitesi Yetki ve İmza Devri Yönergesi'nde;

“İmza devri: Kamusal bir yetkinin, bu hususta yetkili ismen belirlenmiş amir konumundaki bir kamu görevlisinden, yine ismen belirlenmiş hiyerarşik astı konumundaki bir başka kamu görevlisine devredilmesini,”

“Yetki Devri: Karar Alma yetkisinin, hiyerarşik yapıya uygun olarak, bir makamdan başka bir makama, kişi ismi belirtilmeden devredilmesini,” şeklinde tanımlanmıştır.

Anılan Yönerge'de Üniversitede kimlerin amir kimlerin yetkili olduklarına dair herhangi bir düzenleme yapılmadığı gibi koordinatör ve koordinatör yardımcılara da yer verilmemiştir. Ancak her hal ve şartta koordinatör ve koordinatör yardımcılarını Üniversite teşkilatında yer alan daire başkanlarının amirleri değildir. Aynı şekilde daire başkanları koordinatör ve koordinatör yardımcılarının astı da değildir. Diğer taraftan koordinatör ve koordinatör yardımcılarını Üniversite teşkilatının hiyerarşik yapısında makam olarak yer almadıklarından bu unvanı kullananlara yetki devri yapıma imkanı da bulunmamaktadır.

Üniversitede yukarıda anılan Yönerge'ye göre kendilerine imza ve yetki devri yapıl(a)mayan koordinatör ve koordinatör yardımcılarının bulunması; kamu hizmetinin etkin sunulmamasına ve yetki karmaşası yaşanmasına sebep olduğundan görevlendirmelerin Üniversitenin hiyerarşik yapısı içerisinde yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurularak yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 5: Üniversitenin Gelir Getirici Faaliyet ve İhaleleri İçin Ön Mali Kontrol Yönergesi'ndeki Limitin İhtiyaca Uygun Olarak Belirlenmemesi

2019 Yılı Sayıştay denetiminde, Ankara Üniversitesi Ön Mali Kontrol Yönergesi'nde Üniversitenin, gelir getirici faaliyet ve ihaleleri için herhangi bir ön mali kontrol süreci belirlenmediği görüldüğünden tespit edilen hususlara 2019 Sayıştay Raporunda yer verilmesi üzerine, Üniversite tarafından 2020 yılında Yönerge değiştirilmiş ancak gelir getirici faaliyet ve ihaleleri için belirlenen limitin ihtiyaca uygun olarak belirlenmemiş olduğu 2020 denetiminde de bulgu konusu yapılmış olmasına rağmen 2021 yılında herhangi bir düzenleme yapılmadığı görülmüştür.

2019 Sayıştay Raporuna istinaden Ankara Üniversitesi Yönetim Kurulunun 02.06.2020 tarih ve 33172 sayılı kararıyla Ankara Üniversitesi Ön Mali Kontrol Yönergesi yeniden düzenlenmiştir. Yönerge'nin 11'inci maddesinin (H) bendinde;

“İhale bedeli 1.000.000,00 TL ve üzeri, her türlü taşınmazların devri, satışı, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi, trampa ve kira işlemlerine ilişkin işlem dosyaları ile taşınırın devri, satışı, trampa ve kira işlemlerine ilişkin işlem dosyaları ön mali kontrole tabidir.

Kontrole tabi taşınır ve taşınmaz satışı, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi, trampa ve satış ve kira işlemlerine ait işlem ve kararlar ile sözleşme tasarıları, bunlara ilişkin tüm bilgi ve belgeleri içerecek şekilde bir işlem dosyası olarak harcama yetkilisi tarafından Başkanlığa gönderilir. İşlem dosyası, en geç on iş günü içinde kontrol edilir. Kontrol sonucunda düzenlenen görüş yazısı, işlem dosyası ile birlikte ilgili harcama yetkilisine gönderilir.” denilmiştir. Ancak Üniversitenin yıllık ihale bedeli 1.000.000,00 TL ve üzerinde olan hiçbir kiralama sözleşmesi bulunmamakta, yıllık kira artış oranları dikkate alındığında uzun bir süre bu limite ulaşması muhtemel bir kiralama işleminin gerçekleşmeyeceği de görülmektedir. 2021 yılında pazarlıkla yapılan tek kiralama ihalesinde de yıllık kira bedeli 65.000,00 olarak gerçekleşmiştir.

2020 ve daha önceki yıllarda ihalesi yapılmış olup ihalesi ön mali kontrole tabi olmayan kira ihalelerinde tespit edilen özellikle rekabeti engelleyici düzenlemeler daha önceki denetimlerde bulgu konusu yapılmıştır. Bulguda yapılan tespitler, yıllar boyunca ihale dokümanlarında yer alan sorunlu düzenlemelerin Üniversite tarafından düzeltilmediğini göstermektedir. Bu durum kiralamalarda ön mali kontrolün önemini de gözler önüne sermektedir.

Üniversitenin gelir getirici faaliyet ve ihaleleri için Ön Mali Kontrol Yönergesi'nde belirlenecek limitin, kira ihaleleri sonucunda ortaya çıkan yıllık ihale bedelleri ortalamasının baz alınmak suretiyle belirlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 6: Kişilerden Alacakların Anapara ve Faiz Ayrımı Yapılmadan Takip Edilmesi

Kişilerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlar içerisinde yer alıp yıllar itibarıyla devreden alacaklardan bir kısmının yıl içerisinde tahsilat işlemi gerçekleşse de henüz tahsil

edilmeyenlerin bulunduğu ve bu alacakların anapara ve faizlerinin ilgili hesabın detay kodunda ayrıntılı olarak takip edilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 82'nci maddesinde niteliği belirtilen 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına ilişkin işlemler Yönetmelik'in 83'üncü maddesinde ayrıntılarıyla açıklanmıştır. Madde hükmünde bu hesapta takip edilmesi gereken alacakların mahiyeti sayılmakla birlikte hesapta kayıtlı alacaklardan kanunlarında tahsil şekli hakkında özel hükümler bulunanların bu hükümlere göre takip ve tahsil edileceği, diğer alacakların ise Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre takip ve tahsil edileceği belirtilmiştir. Anılan Yönetmelik'in 84'üncü maddesinde de bu Hesapta kayıtlı alacaklar için tahakkuk ettirilen faiz tutarının da yine aynı hesapta takip edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Bununla birlikte 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 50'nci maddesinde, bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanmasının şart olduğu belirtilmiştir. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 15'inci maddesinde de bütün muhasebeleştirme işlemlerinin kanıtlayıcı belgelere dayandırılmasının zorunlu olduğu vurgulanarak; kanıtlayıcı belgelerin, muhasebeleştirme belgesinin hazırlanmasını gerektiren ve ilgili mevzuatında belirtilen belgelerden oluştuğu ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında faiziyle birlikte takip edilen 2.778.396,27 TL'nin tahsil edilmeden ertesi yıla devrettiği görülmüştür. Aşağıdaki tabloda da özetlendiği üzere 2002 yılı ve sonraki yıllarda kayıtlara alınmış ve tahsili henüz yapılmamış 191 alacak dosyasının bulunduğu anlaşılmıştır.

Tablo 11: 140 Hesabında Takip Edilen Alacakların Kayıtlara Alınma Tarihi

Yıllar	2021 Yılına Devreden Dosya Sayısı	2021 Yılına Devreden Tutar (TL)	2021 Yılında Yapılan Tahsilat ve Düzeltme Tutarı (TL)	2022 Yılına Devreden Dosya Sayısı	2022 Yılına Devreden Tutar (TL)
2002	3	13.846,20	490,15	2	13.356,05
2003	1	128.908,55	0,00	1	128.908,55
2004	4	172.974,60	2.391,40	3	170.583,20
2005	3	1.688,65	0,00	3	1.688,65
2006	4	2.323,35	1.801,39	1	521,96
2007	1	932,29	0,00	1	932,29
2008	6	56.332,27	3.977,47	3	52.354,80
2009	1	2.802,30	0,00	1	2.802,30
2011	8	11.772,55	6.720,03	5	5.052,52
2012	3	5.516,16	4.167,35	1	1.348,81
2013	6	24.524,14	10.563,00	4	13.961,14
2014	7	208.476,37	331,20	6	208.145,17
2015	9	232.794,76	0,00	9	232.794,76
2016	14	36.890,77	11.501,63	6	25.389,14
2017	52	124.170,14	46.707,84	24	77.462,30
2018	71	162.873,08	78.127,18	11	84.745,90
2019	96	916.361,30	94.740,76	28	821.620,54
2020	267	575.923,29	511.578,28	18	64.345,01
2021				64	640.229,87
Toplam	556	2.679.110,77	773.097,68	191	2.546.242,96

Takip edilen 191 alacak dosyasından 148'i Hukuk Müşavirliği tarafından takip edilmekte olup 26'sına da taksitlendirme yapılmıştır. Muhasebe kayıtlarında takip edilen 2.778.396,27 TL'nin; 2.546.242,96 TL'si alacağın aslı iken 232.253,31 TL'si ise alacağın faizidir. Buna göre muhasebe kayıtlarında görünmesi gereken faiz tutarı 232.253,31 TL iken 146,29 TL olarak görünmektedir.

İdare tarafından bulguda bahsi geçen konunun sistemselsel bir hatadan kaynaklandığı, bu hususla ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı ile görüşüldüğü ve sürecin devam ettiği ifade edilmiştir.

Alacak dosyalarında yer alan anapara ve faizin 140 Kişilerden Alacaklar Hesabının alt detay kodunda ayrı ayrı muhasebeleştirilmelidir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Gayrimenkul Kiralamalarında Tespit Edilen Hususlar	2020	Kısmen Yerine Getirildi	Gayrimenkul kiralamalarında tespit edilen hususların büyük kısmı 2021 yılında yerine getirilmiş olmakla birlikte konuyla ilgili olarak kira alacaklarına ilişkin bulgu yazılmıştır.
Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Kamu İhale Kanunu'na Uyulmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Doğrudan teminle yapılan alımlarla ilgili bulgu yazılmıştır.
Bilançonun Sermaye Paylarına İlişkin Doğru Bilgi Vermemesi	2020	Yerine Getirilmedi	Bilançonun sermaye paylarına ilişkin doğru bilgi vermemesi konusunda ilgili olarak bulgu yazılmıştır.
İşlemleri Tamamlanan Akreditiflerin Mahsup İşlemlerinin Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	İşlemleri tamamlanan akreditiflerin mahsup işlemlerinin yapılmasına yönelik işlemler tamamlanmadığından bu husus yeniden bulgu konusu yapılmıştır.
Kişilerden Alacakların Mevzuata Uygun	2020	Yerine Getirilmedi	Kişilerden alacakların mevzuata uygun olarak takip ve tahsilinin yapılmasına yönelik işlemler

Olarak Takip ve Tahsilinin Yapılmaması			tamamlanmadığından bu husus yeniden bulgu konusu yapılmıştır.
Sponsorluk Sözleşmesi ile Elde Edilen Gelirin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu husus yerine getirilmediğinden bu konuda yeniden bulgu yazılmıştır.
Mali Tabloların Taşınmazlara İlişkin Doğru Bilgi Sunmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Mali tabloların taşınmazlara ilişkin doğru bilgi sunmaması hususu yeniden bulgu konusu yapılmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	45
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	48
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	48
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	48
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	49
6. DENETİM BULGULARI.....	49
7. EKLER.....	69

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Yıl İçinde ... ve Muhasebe Sistemindeki Stok Girişleri.....	55
Tablo 2: Yıl İçinde ... ve Muhasebe Sistemindeki Satın Almalar	57
Tablo 3: Yıl İçinde ... ve Muhasebe Sistemindeki Stok ıkışları	57
Tablo 4: 13 Numaralı Cetvele Göre Oluşturulan Karşılaştırmalı Stoklar	59
Tablo 5: Alacak İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtları	63
Tablo 6: Kayıtlarda Yer Almayan Alacaklar	64
Tablo 7: İptal Edilen İhaleler ve İptal Edilme Nedenleri	66

KISALTMALAR

D.S.İ.: Döner Sermaye İşletmesi

KDV: Katma Değer Vergisi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Elde Edilen Gelirlerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi
2. Haklar Hesabında Takip Edilmesi Gereken Alımların Doğrudan Gider Kaydedilmesi
3. Tıp Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Tarafından Kullanılan Hastane İşletim Sisteminin Muhasebe Kayıtlarıyla Uyumlu Bilgi Üretmemesi
4. Ticari Alacaklara İlişkin İşlemlerin Muhasebe Sisteminden Takip Edilmemesi

B. Diğer Bulgular

1. İhale Hazırlık Sürecinde Gerekli Özenin Gösterilmemesi Sonucunda İhalelerin İptal Edilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Ankara Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendi uyarınca kurulmuş olup İşletmenin faaliyet alanlarına, yönetim organlarına, sermaye limitine ve işleyişine ilişkin esasları düzenlemek amacıyla 30.03.2021 tarih ve 31439 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ankara Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Söz konusu Yönetmelik'in "İşletmenin faaliyet alanları" başlıklı 4'üncü maddesiyle döner sermaye işletmesinin faaliyetleri;

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilere bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, danışmanlık, araştırma ve benzeri hizmetleri yapmak, soru hazırlamak, kurs, sınav, eğitim programı ve seminer düzenlemek.

b) Teknik, kültürel, sanatsal konular veya tarım, eğitim ve sağlık ile ilgili konularda araştırma ve uygulamaları yapmak ve bunları teşvik etmek amacıyla konferans, kongre, sempozyum, seminer, panel ve benzeri bilimsel etkinlikler düzenlemek ve bunların gerektirdiği hizmetleri yapmak.

c) Klinik, poliklinik, ameliyathane, laboratuvar ve atölyelerde, insan, hayvan, bitki ve her türlü madde, malzeme üzerinde yapılacak her çeşit muayene, analiz, deney, tahlil, ameliyat, ölçme, tetkik, tedavi, hemşirelik, hasta bakıcılık, bakım hizmetleri vermek, üretim ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yürütmek.

ç) Yataklı-yataksız, sabit, geçici, gezici sağlık tesisleri işletmek, sağlık bilimleri ile ilgili eğitim programları düzenlemek.

d) Fiziksel, kimyasal, biyolojik, mikrobiyolojik, toksikolojik analizler yapmak; çevre kirliliği, insan sağlığı ile ilgili analizler yapmak ve bu konularda raporlar düzenlemek.

e) Faaliyet alanları ile ilgili her türlü tercüme hizmetleri, plan hazırlama, proje uygulama, deney raporları, fizibilite etüdü, proses değerlendirmesi ve geliştirmesi, model

deneyleri, bilgi işlem ve iş değerlendirme veya organizasyonu, analiz, ölçme ve etalonaj hizmetleri yapmak.

f) Faaliyet alanı ile ilgili olarak bakım, onarım, basım, yayın, cilt ve üretimle ilgili hizmetleri yapmak.

g) Faaliyet alanları kapsamında yetiştirilecek veya üretilecek her türlü bitkisel, hayvansal ve mineral nitelikte ürünlerle ilgili mal ve hizmet üretimi, tarla ve bahçe bitkilerinin muayenesi ve gerektiğinde bunların tedavisi, plan, proje, teknik tarım araçlarının deneyleri, prototip yapımı ve benzeri işler ile bunlara ilişkin hususları düzenleyen raporlar, tarımsal sorunlara çözüm getirecek uygulamalara yönelik araştırmalar, elde edilen sonuçların yaygın ve etkin kullanımının sağlanması yönündeki faaliyetleri yürütmek ve Rektörün izni alınmak koşuluyla bu yolla elde edilen ürünleri pazarlamak ve satmak, bu hususta teşhir ve satış yerleri açmak.

ğ) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek hizmet birimlerinin faaliyet alanı ile sınırlı olmak üzere bu fıkra dışındaki kalan her türlü iş, hizmet ve mal üretiminde bulunmak.”

olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır. Faaliyetlerin yürütülmesinde görevli 1 işletme müdürü, 950 memur, 3 sözleşmeli memur, 1277 sürekli işçi ve 12 geçici işçi yer almaktadır. T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı bulunan ve muhasebe hizmetlerini yürüten Saymanlık Müdürlüğünde ise 1 saymanlık müdürü, 1 saymanlık müdür yardımcısı ve 25 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, 01.05.2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018

sayılı Kanun'un bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan İşletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 1.164.856.494,00 TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2021 yılı bütçe gideri 1.168.435.363,88 TL, bütçe geliri ise 1.199.300.247,55 TL olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı Bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 680.000,00 TL olup, toplam aktif büyüklüğü ise 211.847.307,06 TL'dir.

2021 yılı Gelir Tablosuna göre; Döner Sermaye İşletmesi, yılı 363.913.301,50 TL net karla tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Ankara Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini; Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını kıyasen uygulamakta olup T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri,

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ankara Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Elde Edilen Gelirlerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Ankara Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Döner Sermaye İşletmesinin gelir getirici faaliyetleri neticesinde düzenlenen fatura bedelinin 2021 yılı gelirleri içerisinde dahil edilmediği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 38'inci maddesine göre; bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir, gelir ve giderler de tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir.

Anılan Yönetmelik'in 388'inci maddesinde 600 Yurtiçi Satışlar Hesabının yurt içindeki gerçek ve tüzel kişilere satılan mal ve hizmetler karşılığında alınan ya da tahakkuk ettirilen değerlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiş, 389'uncu maddesinde de;

“Satışı yapılan mal ve hizmetler veya tahakkuk eden ana faaliyet konusu gelirler bir taraftan bu hesaba, bu tutarlar üzerinden hesaplanan katma değer vergisi 391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına alacak, yapılan tahsilat tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara borç ... kaydedilir.”

Düzenlemesine yer verilerek hesabın işleyişi açıklanmıştır.

Ankara Üniversitesi Rektörlüğü ile ... Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi arasında Kamulaştırma İşbirliği Protokolü imzalanmıştır. Bu Protokol kapsamında ifa edilen hizmetlerle ilgili olarak düzenlenen 29.04.2021 tarihli fatura bedeli KDV hariç 547.624,00 TL'nin 600 Yurtiçi Satışlar Hesabı yerine 349 Alınan Diğer Avanslar Hesabına kaydedilmesi, 2021 yılına ait olan gelirin mali tabloya yansımaları engellemiştir. Uygulamalı Bilimler Fakültesi Döner Sermaye İşletmesinin faaliyetleri sonucu elde ettiği gelirin 600 Yurtiçi Satışlar Hesabına kaydedilmemesi sonucu Gelir Tablosunda 547.624,00 TL hataya sebep olunmuştur.

İdare tarafından, bulguda tespit edilen hususla ilgili gerekli muhasebe işleminin yapıldığı belirtilmiştir. Ancak, bulgu konusu hususa yönelik 2022 yılında yapılan işlemin 2021 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 2: Haklar Hesabında Takip Edilmesi Gereken Alımların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

İdarece bilgisayar sistem ve yazılım alımına ilişkin harcamaların 260 Haklar Hesabında muhasebeleştirilmek yerine doğrudan 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı aracılığıyla giderleştirildiği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 222'nci maddesinde idarenin bedeli karşılığı edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların 260 Haklar Hesabında takip edileceği ifade edilmiş, 223'üncü maddesinde ise hesaba ilişkin borç ve alacak kayıtları gösterilmiştir.

Üniversite, 2021 yılı içerisinde kullanılmak üzere bilgisayar sistem ve yazılım program alımı için harcama yapmıştır. Bu kapsamda kiralama suretiyle edinilen ... Hastane İşletim

Sistemi Lisansı; Üniversiteye kullanma hak ve yetkisi tanıyan ve ekonomik değer taşıyan harcama niteliğindedir. Ancak yapılan incelemelerde söz konusu harcamaların 260 Haklar Hesabı yerine 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına kaydedildiği anlaşılmıştır.

Maddi duran varlık hesap grubuna dahil edilmesi gereken bahse konu alımların doğru hesaplarda muhasebeleştirilmemesi sonucunda 260 Haklar Hesabı ile 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında 761.959,04 TL hata oluşmuştur.

BULGU 3: Tıp Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Tarafından Kullanılan Hastane İşletim Sisteminin Muhasebe Kayıtlarıyla Uyumlu Bilgi Üretmemesi

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Döner Sermaye İşletmesinin taşınır işlemleri ve sayman mutemedi alındılarının incelenmesinde; İşletme tarafından kullanılan ... İşletim Sistemi üzerinde yapılan kayıtlarla muhasebe kayıtlarının birbiriyle uyuşmadığı, Stok hesaplarında yıl sonu bakiyelerinin farklı sonuç verdiği görülmüştür.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İbni Sina ve Cebeci Hastaneleri Bilgi İşlem Merkezinde Kullanılan ... Hastane İşletim Sistemi aşağıdaki modüllerden oluşmaktadır:

1. Acil Servis ve Triaaj Modülü
2. Ameliyathane Modülü
3. ... 1.x'te Mevcut Modüller ile Entegrasyon
4. Ayaktan/Yatan Hasta Kabul ve Yönetim İşlemleri Modülü
5. Diyet Modülü
6. Eczane ve İlaç Stok Takip Modülü
7. Ek Ödeme Hesaplama Modülü
8. Faturalama Modülü
9. Form Tasarım Aracı Modülü
10. Hemodiyaliz Modülü
11. İstatistik Modülü
12. Kalite Modülü

13. Kan Bankası Modülü
14. Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi Modülü
15. Medikal Bilgi Yönetim Sistemi Modülü
16. Personel Modülü
17. Radyoloji Entegrasyon Tanımlama Modülü
18. Randevu Modülü
19. Sağlık Bakanlığı veri Gönderimi Modülü
20. Sağlık Kurulu Modülü
21. Sistem Erişim- Güvenlik Sistemi Modülü
22. Sistem Tanımları Modülü
23. Stok Kontrol/Yönetim, Depo-Ambar (Ayniyat) Modülü
24. Tıbbi Malzeme ve Stok Kontrol Birimi
25. Tıbbi Patoloji/Sitoloji Modülü
26. Vezne Modülü
27. Yönetim Destek/Bilgi Yönetim Modülü

Yıl içerisinde ve yıl sonunda bu modüllerin kullanımı ile elde edilen veriler İşletmenin muhasebe kayıtlarına esas teşkil ederek mali tablolarını oluşturmaktadır. Örnek olarak 23 numaralı modülün altında;

a. Stok malzemeleri gruplandırılabilir ve malzeme veya malzeme grupları kullanıcılara göre yetkilendirilebilir.

b. Birim grupları oluşturulabilir ve birim katsayıları düzenlenebilir.

c. Malzemeler tanımlı birimlere (sayılabilen: adet(1)-düzine(12*)-koli(120), ağırlık: gr(1)-kg(1000), uzunluk: mm(1)-metre(100), hacim: ml(0.001)-litre(1)) göre raporlanabilir.

d. Her malzeme için depolara göre minimum, maksimum ve optimum değerler tanımlanabilmelidir.

e. Depolarda malzemeler için maksimum miktar aşıldığında ya da minimum değer altına inildiğinde uyarı (mesajlı ve renkli) verilmelidir.

f. Depolara kullanıcı bazında yetkiler (giriş-çıkış-raporlama) verilebilmelidir.

g. Depolar farklı ihtiyaçlara göre gruplanabilmelidir. (merkez depolar, ara depolar, 3.kat depoları)

h. Depo kendi içinde odalara ve raflara parçalanabilmelidir. Oda ve raflara göre rapor alınabilmelidir.

i. Malzemelerin fatura girişinden çıkışına kadar tüm hareketleri maliyet tipi ne olursa olsun izlenebilmelidir.

j. Stok fişlerinde güncelleme ve silme işlemleri yapılabilirdir.

k. Stok malzemelerinin eksiye düşmesine izin verilmemelidir. Kritik stok seviyesinde sistem uyarı vermelidir.

l. Bir işleme bağımlı farklı bir işlem varsa, o işlemin silme ve değiştirilmesine izin verilmemelidir. (Örneğin çıkışı olan bir giriş silme-değiştirme yapılamaz.)

m. Stokla ilgili raporlar alınırken seçilmiş olan yıl için istenilen tarih aralığında rapor alınabilmelidir. Stok malzeme durumu rapor, ekran ve pivot ekranla görüntülenebilmelidir.

n. Faturasız irsaliye ya da tutanak ile depo girişi yapılabilirdi, daha sonra fatura geldiğinde irsaliye ile eşleştirilebilmelidir.

o. Depolar arası malzeme transferi yapılabilirdir.

p. Hastaneler arası malzeme transferi yapılabilirdir.

q. Faturasız irsaliyeler girilebilirdi ve daha sonra gelen faturalar ile eşleştirilebilmelidir.

Yerinde yapılan denetimde taşınırın yıl sonu sayımında düzenlenen ve muhasebe kayıtlarına esas alınan 13 numaralı Taşınır Sayım Döküm Cetveli'nin incelenmesinde,

“Toplam” sütununda yer alan tutarlardan “Yıl İçinde Çıkan” sütunundaki tutarların çıkarılması sonucu ulaşılması gereken tutarların “Gelecek Yıla Devir” sütununda yer alan tutarlarla uyumlu olmadığı tespit edilmiştir. Bunun üzerine söz konusu Cetvelin oluşturulmasına esas veriler yeniden kontrol edilerek gerçek kayıtlara dayalı verilerin elde edilmesine yönelik test çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar sırasında “Geçen Yıldan Devreden” sütununda herhangi bir değişiklik olmazken “Yıl İçinde Giren”, “Toplam”, “Yıl İçinde Çıkan”, “Gelecek Yıla Devir” sütunlarında yer alan tutarlar her test sonucunda bir önceki fişe göre farklılık göstermiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği’nin;

12’nci maddesinde *“Kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınması esastır. Taşınır kayıtları, harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulur. Her bir kaydın belgeye dayanması şarttır.*

(2) Bu çerçevede;

a) *Önceki yıldan devren gelen taşınırlar ile içinde bulunulan yılda herhangi bir şekilde edinilen veya elden çıkarılan taşınırlar,*

b) *Taşınırlardaki kayıp, fire, yıpranma ve benzeri nedenlerle meydana gelen azalmalar*

c) *Sayım sonucunda ortaya çıkan fazlalar,*

miktar ve değer olarak kayıtlara alınarak takip edilir.”

32’nci maddesinde *“Kamu idarelerine ait taşınırların, taşınır kayıt yetkililerinin görevlerinden ayrılmalarında, yıl sonlarında ve harcama yetkilisinin gerekli gördüğü durum ve zamanlarda sayımı yapılır.”* düzenlemeleri bulunmaktadır.

Bu düzenlemelere göre temel olarak yıl sonunda sayım yapılması zorunlu olup sayım sonuçlarıyla muhasebe kayıtlarının birbirlerini doğrulaması, muhtemel eksik ve fazla işlemlerin ise kabul edilebilir şekilde gerekçelendirilerek muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

A.1) Aşağıdaki tabloda ... Sistemindeki stok giriş tutarlarıyla muhasebedeki Stok Hesabına giriş tutarları arasındaki farklar gösterilmiştir. Bu farklar kullanılan İşletim Sistemi üzerinden oluşturulan verilerle muhasebe kayıtlarının uyuşmadığını göstermektedir.

Tablo 1: Yıl İçinde ... ve Muhasebe Sistemindeki Stok Girişleri

Hesap Kodu	Hesap Adı	... Sistemindeki Stok Giriş Tutarı (TL) (A)	Muhasebedeki Stoklar Hesabına Giriş Tutarı (TL) (B)	Fark (TL) (B-A)
150.01.01	Yazı Araçları	38.768,60	29.983,29	-8.785,31
150.01.02	Yazım, Çizim ve Ölçüm Araç ve Malzemeleri	162,00	162,00	0,00
150.01.03	Kağıt Ürünler	2.038.124,52	1.937.523,16	-100.601,36
150.01.04	Yazıcı, Faksimile Cihazı ve Fotokopi Malzemeleri	575.423,51	546.637,95	-28.785,56
150.01.05	Kağıt Tutturucuları, Tutkallar ve Bantlar	15.815,84	12.974,69	-2.841,15
150.01.07	Küçük Kırtasiye Gereç ve Malzemeleri	93.730,61	91.277,75	-2.452,86
150.01.08	Bilişim Malzemeleri	132.943,31	351.309,27	218.365,96
150.02.04	İçecek Servis Takımları	0,00	1.595,88	1.595,88
150.02.05	Mutfak Araç ve Gereçleri	1.588,04	2.868,36	1.280,32
150.03.01	İlaçlar ve Farmakolojik Ürünler	125.398.558,97	122.687.832,84	-2.710.726,13
150.03.02	Biyokimyasallar ve Gaz Maddeleri İçeren Kimyasallar	5.591.379,01	5.621.539,12	30.160,11
150.03.03	Medikal Malzemeler	207.771.392,35	206.340.976,47	-1.430.415,88
150.03.04	Laboratuvar Malzemeleri	16.156.198,92	14.768.772,18	-1.387.426,74
150.04.02	Sıvı Yakıtlar	517,58	517,58	0,00
150.04.04	Yağlar ve Katkı Yağlar	4.504,71	5.144,70	639,99
150.04.05	Kimyevi Maddeler	346.887,55	318.172,25	-28.715,30
150.05.01	Temizlik Malzemeleri	2.466.569,07	1.926.097,84	-540.471,23
150.05.02	Temizlik Araç ve Gereçleri	290.866,91	273.548,35	-17.318,56
150.05.03	Temizleme ve Dezenfeksiyon Solüsyonları	2.390.628,08	2.208.623,32	-182.004,76
150.06.01	Giyecekler	1.096.421,94	1.048.418,10	-48.003,84
150.06.02	Mefruşat Ürünleri	563.817,51	557.830,48	-5.987,03
150.06.03	Tuhafiye Malzemeleri	329,02	329,00	-0,02
150.09.04	Deney Amaçlı Hayvanlar	0,00	396,00	396,00
150.10.02	Gübre, Bitki Gıdaları ve Bitki İlaçları	1.620,00	1.620,00	0,00
150.10.03	Haşarelere Karşı Mücadele Ürünleri	11.020,02	11.020,02	0,00
150.10.04	Hayvan Yetiştiriciliğinde Kullanılan Maddeler	0,00	1.168,20	1.168,20

Hesap Kodu	Hesap Adı	... Sistemindeki Stok Giriş Tutarı (TL) (A)	Muhasebedeki Stoklar Hesabına Giriş Tutarı (TL) (B)	Fark (TL) (B-A)
150.11.05	Kemirgen Hayvan Yemleri	29.180,00	29.180,00	0,00
150.11.06	Sürünge Yemleri	48.527,50	48.527,50	0,00
150.12.01	Küçük El Aletleri ve Gereçleri	3.233,45	3.233,43	-0,02
150.12.02	Tutturucular	23.829,10	23.921,10	92,00
150.12.03	Kaplayıcılar	332.300,14	191.063,56	-141.236,58
150.12.04	Elektrik-Elektronik ve Aydınlatma Malzemeleri	220.716,42	220.213,02	-503,40
150.12.05	Ağaç Ürünleri	74.092,20	97.868,20	23.776,00
150.12.06	Metal Ürünler	142.270,95	142.270,96	0,01
150.12.07	Cam Ürünler	2.478,00	2.478,00	0,00
150.12.08	Plastik Ürünler	32.013,46	32.013,44	-0,02
150.12.09	Karayolları ve Trafik Malzemeleri	1.298,00	1.298,00	0,00
150.12.10	Kaynak Malzemeleri	734,37	858,29	123,92
150.13.01	Makineler ve Aletler Grubu Yedek Parçaları	103.617,80	103.617,80	0,00
150.13.02	Cihazlar ve Aletler Grubu Yedek Parçaları	9.297.059,62	9.939.573,87	642.514,25
150.13.03	Taşıtlar Grubu Yedek Parçaları	240.458,97	123.414,34	-117.044,63
150.13.04	Büro Makineleri Grubu Yedek Parçaları	75.937,94	177.482,84	101.544,90
150.13.05	Su Tesisatı Yedek Parçaları	64.367,05	72.466,62	8.099,57
150.13.99	Diğer Yedek Parçalar	4.040,32	4.040,32	0,00
150.14.01	Otomobil Lastikleri	78.673,48	78.673,47	-0,01
150.15.01	Basılı Yayınlar	192.490,00	192.490,00	0,00
150.17.01	Pompalar	1.130,22	1.130,22	0,00
150.99.03	Güvenlik ve Korunma Amaçlı Tüketim Malzemeleri	2.080,08	2.080,08	0,00

... Sistemindeki satın alma yoluyla girişleri ifade eden “Malzeme Giriş” tutarı ile muhasebe kayıtlarındaki yalnızca satın alma yoluyla ödemenin yapıldığı tutarın karşılaştırılması sonucu ortaya çıkan tutarsızlık, muhasebede satın alınan malzemeler ile ambardaki malzemelerin farklı olduğu anlamını taşımaktadır. Aşağıdaki tabloda fiilen alınan malzeme ile ... Sistemindeki kayıtlı malzemelerin farklı olduğuna ilişkin örnekler yer almaktadır.

Tablo 2: Yıl İçinde ... ve Muhasebe Sistemindeki Satın Almalar

Hesap Kod	Ekod1	Ekod2	Hesap Ad	Muhasebe Sistemindeki Satın Alınan Malzeme Tutarı (TL)	... Sistemindeki Malzeme Giriş İşlemi Tutarı (TL)
150	01	03	Kağıt Ürünler	1.856.596,16	2.019.530,15
150	01	08	Bilişim Malzemeleri	31.433,81	132.943,31
150	03	01	İlaçlar ve Farmakolojik Ürünler	119.304.085,78	118.741.579,90
150	03	02	Biyokimyasallar ve Gaz Maddeleri İçeren Kimyasallar	5.212.787,12	5.179.461,15
150	03	03	Medikal Malzemeler	192.685.222,83	193.604.809,00
150	03	04	Laboratuvar Malzemeleri	13.532.548,78	12.913.109,00
150	13	02	Cihazlar ve Aletler Grubu Yedek Parçaları	9.342.482,07	8.471.047,80
150	13	03	Taşıtlar Grubu Yedek Parçaları	123.414,34	240.458,96
150	13	04	Büro Makineleri Grubu Yedek Parçaları	177.482,84	75.937,94

A.2) Aşağıdaki tabloda ... Sistemindeki stok çıkış tutarlarıyla muhasebedeki Stok Hesabına çıkış tutarları arasındaki farklar gösterilmiş olup kullanılan İşletim Sistemi üzerinden oluşturulan stok çıkış tutarı üzerindeki farklılıklar İşletme giderinin değişmesine sebep olacak mahiyettedir. Örneğin, 150.01.03 Kağıt Ürünlerinden bölüm içi kullanım, otomatik sarf ve sayım nedeniyle stok azaltma işlemlerinin sonucu olarak 2.463.425,18 TL tüketim görüldüğü halde muhasebede toplam 2.362.823,82 TL çıkış kaydı oluşmuştur. Bu işlemin sonucunda sadece bu stok kaleminde mali tabloya giderler 100.601,36 TL eksik yansımıştır.

Tablo 3: Yıl İçinde ... ve Muhasebe Sistemindeki Stok Çıkışları

Hesap Kodu	Hesap Adı	... Sistemindeki Stok Çıkış Tutarı (TL) (A)	Muhasebe Sistemindeki Stok Çıkış Tutarı (TL) (B)	Fark (TL) (B-A)
150.01.01	Yazı Araçları	40.255,55	31.470,24	-8.785,31
150.01.02	Yazım, Çizim ve Ölçüm Araç ve Malzemeleri	179,92	179,92	0,00
150.01.03	Kağıt Ürünler	2.463.425,18	2.362.823,82	-100.601,36
150.01.04	Yazıcı, Faksimile Cihazı ve Fotokopi Malzemeleri	550.836,05	522.050,49	-28.785,56
150.01.05	Kağıt Tutturucuları, Tutkallar ve Bantlar	8.948,61	6.107,46	-2.841,15
150.01.06	Yazı Düzelticiler	867,41	867,41	0,00

Hesap Kodu	Hesap Adı	... Sistemindeki Stok Çıkış Tutarı (TL) (A)	Muhasebe Sistemindeki Stok Çıkış Tutarı (TL) (B)	Fark (TL) (B-A)
150.01.07	Küçük Kırtasiye Gereç ve Malzemeleri	79.498,41	77.045,55	-2.452,86
150.01.08	Bilişim Malzemeleri	11.112,28	229.478,25	218.365,97
150.02.04	İçecek Servis Takımları	0,00	1.595,88	1.595,88
150.02.05	Mutfak Araç ve Gereçleri	1.033,38	2.313,70	1.280,32
150.03.01	İlaçlar ve Farmakolojik Ürünler	118.522.934,60	115.818.938,65	-2.703.995,95
150.03.02	Biyokimyasallar ve Gaz Maddeleri İçeren Kimyasallar	5.173.112,76	5.203.272,88	30.160,12
150.03.03	Medikal Malzemeler	212.590.881,90	211.168.006,93	-1.422.874,97
150.03.04	Laboratuvar Malzemeleri	17.493.677,40	16.106.250,65	-1.387.426,75
150.04.02	Sıvı Yakıtlar	1.176,02	1.176,02	0,00
150.04.04	Yağlar ve Katkı Yağlar	3.141,81	3.781,80	639,99
150.04.05	Kimyevi Maddeler	283.442,61	305.745,79	22.303,18
150.05.01	Temizlik Malzemeleri	3.027.729,73	2.487.258,50	-540.471,23
150.05.02	Temizlik Araç ve Gereçleri	275.054,39	257.735,83	-17.318,56
150.05.03	Temizleme ve Dezenfeksiyon Solüsyonları	2.653.053,87	2.749.483,07	96.429,20
150.06.01	Giyecekler	897.192,84	849.189,00	-48.003,84
150.06.02	Mefruşat Ürünleri	417.966,92	411.979,89	-5.987,03
150.06.03	Tuhafiye Malzemeleri	329,02	329,00	-0,02
150.08.01	Alkolsüz İçecekler	1.576,26	1.576,26	0,00
150.09.04	Deney Amaçlı Hayvanlar	0,00	396,00	396,00
150.10.02	Gübre, Bitki Gıdaları ve Bitki İlaçları	1.620,00	1.620,00	0,00
150.10.03	Haşerelere Karşı Mücadele Ürünleri	96.047,28	96.047,28	0,00
150.10.04	Hayvan Yetiştiriciliğinde Kullanılan Maddeler	0,00	1.168,20	1.168,20
150.11.05	Kemirgen Hayvan Yemleri	121.929,40	121.929,40	0,00
150.11.06	Sürüngen Yemleri	158.857,50	158.857,50	0,00
150.11.99	Diğer Hayvan Yemleri	3.587,20	3.587,20	0,00
150.12.01	Küçük El Aletleri ve Gereçleri	11.702,87	11.702,86	-0,01
150.12.02	Tutturucular	20.512,97	20.604,97	92,00
150.12.03	Kaplayıcılar	528.815,50	391.983,74	-136.831,76
150.12.04	Elektrik-Elektronik ve Aydınlatma Malzemeleri	200.564,62	200.061,22	-503,40

Hesap Kodu	Hesap Adı	... Sistemindeki Stok Çıkış Tutarı (TL) (A)	Muhasebe Sistemindeki Stok Çıkış Tutarı (TL) (B)	Fark (TL) (B-A)
150.12.05	Ağaç Ürünleri	49.452,74	73.228,74	23.776,00
150.12.06	Metal Ürünler	282.983,20	282.983,20	0,00
150.12.07	Cam Ürünler	3.050,30	3.050,30	0,00
150.12.08	Plastik Ürünler	19.537,79	19.537,76	-0,03
150.12.09	Karayolları ve Trafik Malzemeleri	1.298,00	1.298,00	0,00
150.12.10	Kaynak Malzemeleri	814,20	938,12	123,92
150.13.01	Makineler ve Aletler Grubu Yedek Parçaları	164.787,58	164.787,58	0,00
150.13.02	Cihazlar ve Aletler Grubu Yedek Parçaları	8.671.063,17	9.313.577,42	642.514,25
150.13.03	Taşıtlar Grubu Yedek Parçaları	262.615,52	145.570,90	-117.044,62
150.13.04	Büro Makineleri Grubu Yedek Parçaları	84.314,83	185.859,73	101.544,90
150.13.05	Su Tesisatı Yedek Parçaları	72.223,80	75.918,55	3.694,75
150.13.99	Diğer Yedek Parçalar	9.802,23	9.802,23	0,00
150.15.01	Basılı Yayınlar	169.450,00	169.450,00	0,00
150.17.01	Pompalar	486,00	486,00	0,00
150.99.03	Güvenlik ve Korunma Amaçlı Tüketim Malzemeleri	6.270,50	6.270,50	0,00

A.3) Aşağıdaki tabloda 14.03.2022 tarihinde yeniden oluşturulan 13 Numaralı Cetvel çerçevesinde ... Sistemindeki bakiye stok tutarlarıyla muhasebedeki bakiye stok tutarları karşılaştırılmış olup toplam 338.968,67 TL'lik fark muhasebedeki eksik kayıt tutarlarını göstermektedir.

Tablo 4: 13 Numaralı Cetvele Göre Oluşturulan Karşılaştırmalı Stoklar

Hesap Kodu	Hesap Adı	... Sistemindeki Stok Tutarı (TL) (A)	Muhasebe Sistemindeki Stok Tutarı (TL) (B)	Fark (TL) (A-B)
150.01.01	Yazı Araçları	37.226,35	37.226,35	0,00
150.01.02	Yazım, Çizim ve Ölçüm Araç ve Malzemeleri	2,56	2,56	0,00
150.01.03	Kağıt Ürünler	1.439.247,56	1.439.247,56	0,00
150.01.04	Yazıcı, Faksimile Cihazı ve Fotokopi Malzemeleri	346.828,72	346.828,72	0,00

Hesap Kodu	Hesap Adı	... Sistemindeki Stok Tutarı (TL) (A)	Muhasebe Sistemindeki Stok Tutarı (TL) (B)	Fark (TL) (A-B)
150.01.05	Kağıt Tutturucuları, Tutkallar ve Bantlar	15.632,13	15.632,13	0,00
150.01.06	Yazı Düzelticiler	233,81	233,80	0,01
150.01.07	Küçük Kırtasiye Gereç ve Malzemeleri	74.987,81	74.987,81	0,00
150.01.08	Bilişim Malzemeleri	208.424,13	208.424,13	0,00
150.02.04	İçecek Servis Takımları	5.230,94	5.230,94	0,00
150.02.05	Mutfak Araç ve Gereçleri	1.115,16	1.115,16	0,00
150.03.01	İlaçlar ve Farmakolojik Ürünler	34.580.006,19	34.579.969,50	36,69
150.03.02	Biyokimyasallar ve Gaz Maddeleri İçeren Kimyasallar	1.210.777,08	1.210.777,07	0,01
150.03.03	Medikal Malzemeler	38.895.047,20	38.885.567,70	9.479,50
150.03.04	Laboratuvar Malzemeleri	20.733.952,62	20.733.952,62	0,00
150.04.02	Sıvı Yakıtlar	666,70	666,70	0,00
150.04.04	Yağlar ve Katkı Yağlar	2.896,90	2.896,90	0,00
150.04.05	Kimyevi Maddeler	156.178,69	105.160,21	51.018,48
150.05.01	Temizlik Malzemeleri	1.382.786,30	1.382.786,30	0,00
150.05.02	Temizlik Araç ve Gereçleri	219.046,88	219.046,88	0,00
150.05.03	Temizleme ve Dezenfeksiyon Solüsyonları	1.008.327,61	729.893,64	278.433,97
150.06.01	Giyecekler	677.462,33	677.462,33	0,00
150.06.02	Mefruşat Ürünleri	232.357,52	232.357,52	0,00
150.09.04	Deney Amaçlı Hayvanlar	1.298,00	1.298,00	0,00
150.10.04	Hayvan Yetiştiriciliğinde Kullanılan Maddeler	3.829,10	3.829,10	0,00
150.11.01	Çiftlik Hayvan Yemleri	4.470,00	4.470,00	0,00
150.11.05	Kemirgen Hayvan Yemleri	90.900,00	90.900,00	0,00
150.11.06	Sürüngen Yemleri	36.963,50	36.963,50	0,00
150.12.01	Küçük El Aletleri ve Gereçleri	1.281,76	1.281,76	0,00
150.12.02	Tutturucular	22.794,14	22.794,14	0,00
150.12.03	Kaplayıcılar	453.763,04	453.763,04	0,00
150.12.04	Elektrik-Elektronik ve Aydınlatma Malzemeleri	170.357,39	170.357,39	0,00
150.12.05	Ağaç Ürünleri	70.021,00	70.021,00	0,00
150.12.06	Metal Ürünler	137.977,16	137.977,16	0,00

Hesap Kodu	Hesap Adı	... Sistemindeki Stok Tutarı (TL) (A)	Muhasebe Sistemindeki Stok Tutarı (TL) (B)	Fark (TL) (A-B)
150.12.07	Cam Ürünler	5.239,20	5.239,20	0,00
150.12.08	Plastik Ürünler	27.792,91	27.792,91	0,00
150.12.10	Kaynak Malzemeleri	751,13	751,13	0,00
150.13.01	Makineler ve Aletler Grubu Yedek Parçaları	6.941,00	6.941,00	0,00
150.13.02	Cihazlar ve Aletler Grubu Yedek Parçaları	2.661.369,11	2.661.369,11	0,00
150.13.03	Taşıtlar Grubu Yedek Parçaları	28.260,23	28.260,23	0,00
150.13.04	Büro Makineleri Grubu Yedek Parçaları	88.887,12	88.887,12	0,00
150.13.05	Su Tesisatı Yedek Parçaları	45.210,53	45.210,53	0,00
150.13.99	Diğer Yedek Parçalar	225,68	225,68	0,00
150.14.01	Otomobil Lastikleri	78.673,48	78.673,47	0,01
150.15.01	Basılı Yayınlar	32.548,25	32.548,25	0,00
150.17.01	Pompalar	1.130,22	1.130,22	0,00
150.99.03	Güvenlik ve Korunma Amaçlı Tüketim Malzemeleri	4.568,68	4.568,68	0,00

B) İşletme tarafından kullanılan ... İşletim Sisteminin sayım fazlası olabilecek mahiyetteki malzemeler ile bunların kullanımı ve gelir hesaplarına yansımaları işlemlerinde eksik veri ürettiği görülmüştür. Fiilen İşletme tarafından teslim alınıp satın alınma amaçlarına göre kullanılarak tüketildiği halde muhasebe kayıtlarında gider ve gelir hesaplarına yansımaya işlemler bulunmaktadır.

Örnek olarak; ... Tıbbi Aletler Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi tarafından Kurum aleyhine başlatılan icra takibi işlemlerine göre adı geçen firmadan 341.434,92 TL alım yapıldığı görülmüştür. Yapılan incelemede alımın tedavi işlemlerinde hastalara fiilen kullanıldığı tespit edilmiş ancak söz konusu alımların muhasebeleştirilmediği görülmüştür. Diğer taraftan bu alım muhasebeleştirilmediğinden Sosyal Güvenlik Kurumuna da faturalandırılmamış haliyle gelir hesaplarına da yansımamıştır.

C) Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yapılacak işlemlerin ... Hastane İşletim Sisteminin "Vezne Modülü"ne göre yürütülmesi öngörülmüştür. Bu modülün, İbni Sina ve Cebeci Hastanelerinde; hasta tedavileri kapsamında nakit ve kredi kartıyla tahsil

edilen tutarlardan vezne tarafından doğrudan hak sahibine nakden veya kredi kartına yapılan iadelerin tamamını kapsayıp, muhasebe sistemine doğru bir şekilde aktarılmasını sağlaması gerekmektedir.

Ancak; 447.674,07 TL'lik tahsilatın vezneler yoluyla Kasa Hesabından iadesi yapıldığı halde bu iadelerin bir kısmı ... Sistemi ile ilişkilendirilmişken bir kısmı söz konusu sistemle ilişkilendirilmeden muhasebeden çıkış kaydı yapılmıştır. Benzer şekilde; hasta tedavileri kapsamında kredi kartıyla tahsil edilen tutarlardan 488.924,40 TL'si banka kredi kartına iadesi yapılmış olup bu iadelerin yine bir kısmı ... Sistemi ile ilişkilendirilmişken bir kısmı söz konusu sistemle ilişkilendirilmeden muhasebeden çıkış kaydı yapılmıştır.

Yukarıda ifade edildiği üzere; İşletme tarafından kullanılan ... İşletim Sistemi üzerinde yapılan kayıtlarla muhasebe kayıtları birbiriyle uyuşmamakta, 120 Alıcılar Hesabı, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı, 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı ve 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının mali tablolara yansıyan verileri doğrulanmamaktadır.

Söz konusu hususla ilgili olarak İdare tarafından aşağıdaki işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir:

- Döner Sermaye İşletmesi Tıp Fakültesi bünyesinde üç ana depo tanımı yapılması,
- Ana depoya bağlı olarak İbn-i Sina ve Cebeci Hastaneleri adına iki ayrı alt depo oluşturulması,
- Özel bütçe ve döner sermaye kaynaklarından alınan malzemelerin bir sistemde izlenmesini sağlamak üzere ilaç ve tıbbi malzeme dışında kalan ve döner sermaye kaynaklarından alınan malzemelerin Merkez Stok Birimi Deposu'na bağlı depolardan ilgili birimin deposu adına tanımlı bulunan KBS programına üst yöneticinin onayı ile devredilmesi,
- Hastane İşletim Sistemi üzerinde üretilen belgelerin DMİS'e kaydının kontrol edilmesi için Hastane İşletim Sistemi'ne DMİS işlem numarası entegre edilerek iki sistem arasında bağ kurulması,
- Sayım fazlalıklarının muhasebe birimine bildirilerek kayıt altına alınması,
- İki ayrı bütçe yerine tek bütçeden malzeme tedarik edilmesi,

- Nakit ve kredi kartlarıyla yapılacak tahsilatların türüne göre ayrıştırılması ve bu tahsilatlardan hak sahibine iadesi gereken tutarların çeşidine göre tasnif edilmesi.

İdare tarafından Hastane Bilişim Sistemi ile DMIS programındaki uyumsuzlukların giderileceği ifade edilmiş olmakla birlikte bu işlemler tamamlanamamıştır. Hastane İşletim Sistemi ile muhasebe sisteminin aynı veriyi üretebilmesi için İşletim Sistemindeki iş tanımlarının muhasebe sistemine uygun olarak düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 4: Ticari Alacaklara İlişkin İşlemlerin Muhasebe Sisteminden Takip Edilmemesi

Ankara Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren birimlerin muhasebe işlemlerinin incelenmesinde 120 Alıcılar Hesabında yer alan tutarlar içerisinde yıllar itibarıyla devreden alacakların bulunduğu, ilgili alacaklardan tahsil imkânı kalmayanların ayrıştırılarak ilgili hesaplara aktarılmadığı, bazı alacakların takibinin yapılmasını mümkün kılan kayıtların tutulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi uyarınca muhasebe sisteminin; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve ilgililere gerekli bilgileri sunacak şekilde kurulması ve yönetilmesi esastır. Sistemin, Kanun'da öngörülen şekilde bilgi üretmesini teminen mali işlemlerin, geçici 11'inci maddede tanınan yetkiye istinaden yürürlüğe konulan yönetmeliklere uygun olarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde alacakların tahakkuk-tahsilinin ve alacağın niteliğinde meydana gelen değişikliklerin muhasebeleştirilmesine ilişkin ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. Bahse konu olan bazı işlemler ile bunların muhasebeleştirilmesine ilişkin düzenlemeler aşağıdaki tabloda özetlenmektedir:

Tablo 5: Alacak İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtları

İşlem	Nitelik	Kayıt
Alacağın Tahakkuk Etmesi	Senede bağlanmamış 1 yıl içinde tahsili öngörülen alacaklar	120- Alıcılar Hesabı 600 Gelirler Hesabı
Alacağın Tahakkuk Etmesi	Senede bağlanmamış 1 yıldan uzun vadede tahsili öngörülen alacaklar	220- Alıcılar Hesabı 600 Gelirler Hesabı
Alacağın Tahsilinin Gecikmesi	Tahsili gecikmiş ancak henüz şüpheli alacak niteliği kazanmayan alacaklar	127- Diğer Ticari Alacaklar Hesabı 120- Alıcılar Hesabı
Alacağın Tahsilinin Gecikmesi	Henüz şüpheli alacak niteliği kazanmayan bir yıldan uzun süreli tahsili gecikmiş alacaklar	227- Diğer Ticari Alacaklar Hesabı 120 Alıcılar Hesabı

Alacağın Takibat Servisine Devri	Ödeme süresi geçmiş bu nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış alacaklar	128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı 120-Alıcılar Hesabı/127 Ticari Alacaklar Hesabı
Tahsil Edilemeyeceği Kesinleşen Alacaklar	Karşılık ayrılmamış şüpheli alacaklardan tahsil edilemeyeceği kesinleşenler	659 Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabı 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı 135 Personelden Alacaklar Hesabı 649 Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabı
Tahsil Edilemeyeceği Kesinleşen Alacaklar	Karşılık ayrılmış şüpheli alacaklardan tahsil edilemeyeceği kesinleşenler	129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabı 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabı 135 Personelden Alacaklar Hesabı 649 Diğer Olağan Gelir ve Karlar Hesabı

Tablodan da görüleceği üzere alacağın kayıtlara alınmasına ilişkin ilk işlem 120-220 Alıcılar Hesabına yapılan borç kaydı ile başladığından alacağın niteliğinde meydana gelen değişikliklere uygun olarak ilgili diğer hesaplara kayıt yapılmalıdır.

Ancak yapılan incelemelerde 120 Alıcılar Hesabında kayıtlı bazı alacakların kaynağına ilişkin detaylara ulaşılamamış olup hesabın niteliği 1 yıl vadeli alacakların takibine uygunken uzun yıllardır tahsil edilmeyen tutarların halen bu hesapta takip edildiği, tahsili geciken veya tahsil imkanı kalmayan alacakların ayrıştırılarak yukarıdaki tabloda detayları belirtilen ilgili hesaplara aktarılmadığı tespit edilmiştir. Mevzuata ve temel ilkelere aykırılık teşkil eden söz konusu hatalı kayıtlar nedeniyle mali tablolar, 120 Alıcılar Hesabında takip edilen alacakların niteliğine ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

Hukuk Müşavirliği tarafından takip edilip 2019, 2020 ve 2021 yıllarında tahsili yapılarak Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı aracılığıyla Döner Sermaye Saymanlığına/İşletme Birimine gönderilenler ile yıl sonu itibarıyla henüz gönderilmemiş olan aşağıdaki tabloda gösterilen toplam 62.624,46 TL alacağın ilgili alacak hesaplarında kayıtları bulunmadığı ve gönderilen 55.760,77 TL'nin doğrudan gelir kaydedilerek muhasebeleştirildiği anlaşılmıştır.

Tablo 6: Kayıtlarda Yer Almayan Alacaklar

Borçlu Adı ve Soyadı	Takipli Alacak Tutarı (TL)	Özel Bütçe Kayıtlarına Giriş Tarihi	İşletme Adı
E. Y.	11.722,21	3.08.2021	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
M. Ç. T.	11.890,00	11.08.2021	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
Y. T. S.	28.051,72	17.08.2021	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.

Borçlu Adı ve Soyadı	Takipli Alacak Tutarı (TL)	Özel Bütçe Kayıtlarına Giriş Tarihi	İşletme Adı
F. C.	1.196,33	20.09.2021	Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Diller Araştırma ve Uygulama Merkezi D.S.İ.
Z. Ö.	94,11	30.09.2021	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
İsimsiz	2.443,49	23.11.2021	
E. Y.	941,35	23.11.2021	
O. S. Ö.	1.701,5	2.12.2021	
H. T.	1.777,35	21.12.2021	
Ö. Ö.	186,90	27.02.2020	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
Ö. Ö.	132,50	2.04.2020	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
M. B. Ç.	86,00	11.02.2020	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
Y. S.	149,86	3.02.2020	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
Z. P.	103,75	18.07.2019	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
Y. E. Y.	481,58	31.08.2020	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
M. Ö.	190,00	9.01.2020	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
V. Ş.	143,02	8.10.2019	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
A. G.	256,6	31.10.2019	Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi D.S.İ.
C. F. B.	506,3	9.01.2020	Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi D.S.İ.
C. F. B.	560,7	27.02.2020	Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi D.S.İ.
D. B.	9,19	1.10.2019	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi (h) D.S.İ.
TOPLAM	62.624,46		

Diğer taraftan bulgu konusu hususlar 2014 yılından itibaren her yıl ilgili Sayıştay Raporlarında yer almıştır. Bu kapsamda; 2019 yılı Sayıştay Denetim Raporundaki 1 numaralı bulguya istinaden Ankara Üniversitesi İç Denetim Birimi Başkanlığı tarafından 04.12.2020 tarih ve 2020/1168/6, 2020-5120/3 numaralı inceleme raporu düzenlenmiştir. Rapordaki tespitler incelendiğinde söz konusu alacaklara ilişkin somut hiçbir değerlendirmeye yer verilmediği görülmüştür.

İdare tarafından kayıtlarda yer almayan alacakların tahsil edildiği ifade edilmiş, ayrıca alacakların takibi konusunda gerekli hassasiyetin gösterileceği belirtilmiştir.

2021 yıl sonu itibariyle de gerekli kayıt ve işlemler tamamlanmadığından mali tabloların İşletmenin alacaklarına ilişkin sağlıklı bilgi sunmasını teminen; alacakların niteliğine uygun şekilde kayıtlara alınması, alacağın niteliğinde meydana gelen değişikliklerin dikkate alınarak ilgili hesaplar arasında aktarma işlemlerinin yapılması ve alacakların takibini mümkün kılan bir kayıt sisteminin oluşturulması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İhale Hazırlık Sürecinde Gerekli Özenin Gösterilmemesi Sonucunda İhalelerin İptal Edilmesi

İhale hazırlık sürecinde yaklaşık maliyetin gerçekçi tespit edilmemesi, ihale dokümanlarındaki hata ve eksiklikler giderilmeden ihale ilanları verilerek ihaleye çıkılması sonucunda ihalelerin iptal edildiği görülmüştür.

Üniversite tarafından; 2021 yılında ilanı yapılarak ihaleye çıkılan mal ve hizmet alımı ihalelerinden iptal edilenler aşağıdaki tabloda iptal gerekçeleriyle birlikte gösterilmiştir.

İptal gerekçeleri esas itibarıyla İdareden kaynaklanmakta olup her ilan için yapılan nakdi harcamalar (ilan bedelleri, kırtasiye malzemeleri vs.) ile ihale hazırlıkları için harcanan mesai (yaklaşık maliyet hesaplanması, teknik şartnamelerin hazırlanması vb.) ile ayrılan zaman karşılığında kamu herhangi bir fayda elde edememiştir.

Tablo 7: İptal Edilen İhaleler ve İptal Edilme Nedenleri

İhale Kayıt Numarası	İptal Nedeni
2021/916684	Sehven yanlışlık yapılması
2021/701001	Bütün tekliflerin alıma ayrılan ödeneğin/yaklaşık maliyetin çok üzerinde olması
2021/685843	Bütün tekliflerin alıma ayrılan ödeneğin/yaklaşık maliyetin çok üzerinde olması
2021/555539	Bütün tekliflerin alıma ayrılan ödeneğin/yaklaşık maliyetin çok üzerinde olması
2021/460624	Şikayet üzerine idare tarafından iptal
2021/464118	İki kaleme teklif gelmemesi, teklif gelen tek kalemin de teknik şartnameden ötürü değerlendirme dışı kalması
2021/321462	Teklif bedelinin yaklaşık maliyetten yüksek olması
2021/231243	İhalede yaklaşık maliyetin altında ve geçerli teklif sahibi istekli bulunmaması
2021/151133	Bütün tekliflerin alıma ayrılan ödeneğin/yaklaşık maliyetin çok üzerinde olması
2021/156538	Bütün tekliflerin alıma ayrılan ödeneğin/yaklaşık maliyetin çok üzerinde olması

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap Verme Sorumluluğu" başlığını taşıyan 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu oldukları hükme bağlanmıştır.

İdare tarafından; yaklaşık maliyetten kaynaklı iptallerin genel olarak küresel ekonomide son dönemlerde yaşanan konjonktürel dalgalanmalar ve bu dalgalanmaların ülkemiz ekonomisindeki olumsuz etkileri neticesinde özellikle döviz kuru kaynaklı fiyat ve maliyet artışı sonucu yaşanan tedarik sıkıntısından kaynaklandığı, ihale süreçleriyle ilgili gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

İhale hazırlık sürecinde; yaklaşık maliyetin gerçekçi tespit edilmesi, ihale dokümanlarındaki hata ve eksiklikler giderilmeden ihaleye çıkılmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER

EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu					
Bulgu Adı			Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Ticari Alacaklara İlişkin İşlemlerin Muhasebe Sisteminden Takip Edilmemesi			2020	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus yerine getirilmediğinden yeniden bulgu konusu yapılmıştır.